

ינואר 2006 • גיליון מס' 14

פאנת

עיתון מרכז שניידר לרפואת ילדים מקבוצת שירותי בריאות כללית

מדור חדש:
בגובה העיניים
עמ' 9

בראבו
למצטיינים
עמ' 11

אשפוז יום:
הכי טוב בבית
עמ' 12

הגנטיקה של
הסכיזופרניה
עמ' 16

מרכז שניידר נבחר לייצג את רפואת הילדים בישראל, כאחד מארבעה בתי חולים המופיעים על סדרה חדשה של בולים שהונפקה על ידי רשות הדואר. מותר לנו להיות גאים... ולשמור באלבום (ראו ידיעה בעמ' 2)

בול, במרכז

החורף הגיע, סוף סוף - ועימו הגל הראשון של מחלות החורף והעומס הרב בעיקר על המיון ועל מחלקות האשפוז. צפוף, עמוס, לחץ - כל זה אינו חדש לנו. ובכל זאת, חשוב לחזור ולומר: אנו בהנהלה אסירי תודה למאמצים העל-אנושיים שכל אחד מכם משקיע בתפקידו. ההשקעה הזאת אינה דבר מובן מאליה. היא נובעת מהמחויבות העצומה שיש לכל אחת ולכל אחד מאיתנו, מההכרה במשימות החשובות שלפנינו, וכן: מאהבת הילדים - ומי כמונו יודעים, שאין זו מליצה. עם זאת, לא די במאמץ העילאי הזה. הוא צריך להיות מגובה בפתרונות ריאליים. הנהלת בית החולים עסוקה בימים אלה בבחינת פתרונות הולמים לעומס, קודם כול לטובת לקוחותינו, וכמובן שגם לשיפור סביבת העבודה שלנו. אנו זוכים בכך לכל העזרה, הן מהנהלת הכללית והן מהעמותות המחוברות לבית החולים, ואני יכול להבטיחכם כי לא נשקוט עד שהמצב ישתפר. גם לאחרונה היינו באור זרקורי התקשורת, בעיקר בשל הנסיבות המיוחדות של השתלות האיברים. במקביל, אנו הולכים ומחזקים את מקומו כמרכז חשוב במדע ומחקר, והכנס הבינלאומי בנושא פטריות שערנו יחד עם עמיתינו הצרפתים, מהווה הוכחה נוספת לכך. אני מאחל לכולכם המשך עבודה גדושה באיכות ובסיפוק - ושיהיה חורף חם...

פרופ' מרק מימוני

מתאים לנו בול

מרכז שניידר לרפואת ילדים זכה לאחרונה לכבוד רב ולהכרה נוספת במעמדו כמוביל ברפואת הילדים בישראל: השירות הבולאי ברשות הדואר הנפיק סדרה של ארבעה בולים המוקדשת לרפואה בישראל ובחר במרכז שניידר כמייצג את רפואת הילדים בארץ. סדרת הבולים החדשה, בעיצובה של חיימי קיבוביץ', מתייחסת לארבעה תחומים מקצועיים: רפואת ילדים, בריאות הנפש, גריאטריה ושיקום. "אנו גאים על הכבוד שניתן לנו בייצוג תחום רפואת הילדים ועל הנצחת מרכז שניידר על גבי אחד מבולי ישראל", אמר מנהל בית החולים, פרופ' מימוני.

דרמה על שפת הבריכה באילת

ד"ר ניר סוקולובר, רופא במחלקת הפגייה של מרכז שניידר לרפואת ילדים, ששהה באילת בחופשה פרטית, הציל ילדה מטביעה בבריכת בית המלון לאחר שביצע בה החיאה. טל פרג' בת השבע מראשון לציון שחתה בבריכת המלון, ומסיבה שאינה ידועה החלה לטבוע. היא נמשתה על ידי ילדים ששחו לידה. אשתו של ד"ר סוקולובר, שבמקרה היתה עדה לאירוע, מיהרה להזעיק את בעלה, שמצא את הילדה כשהיא כחולה ואינה נושמת. כעבור מספר דקות של החיאה מורטת עצבים על שפת הבריכה, חזרה הילדה לנשום בכוחות עצמה. היא הועברה לחדר הטיפוליים, שם ניתן לה חמצן והיא שבה להכרה מלאה. אמא של טל, רחלי, נדהמה מהשתלשלות העניינים ומטיפולו המסור של ד"ר סוקולובר. לדבריה, היא הופתעה עוד יותר כאשר ד"ר סוקולובר ליווה את טל לבית החולים יוספטל באילת, הסביר לצוות הרפואים בחדר המיון את שאירע וליווה את הילדה עד ששחררה בחזרה לבית המלון, לאחר שצילומי החזה שעברה נמצאו תקינים. "היה כאן הרבה מזל", סיכם את הפרשה גיבור היום, ד"ר סוקולובר, "לו היו עוברות עוד כמה דקות עד לביצוע פעולות ההחיאה מצבה של הילדה היה שונה לגמרי. אני עדיין נרגש כשאני חושב על המקרה ושמוח שכך זה הסתיים".

חוויות והפתעות בלב המדבר

ביום חורפי יצאה קבוצה מעובדי שניידר לדרום הכחול והשמשי, ליום שכולו כיף וגיבוש, ביוזמת ועד העובדים. החברה חוו שלוש שעות של טיול מדברי ברכבי 4x4, נהנו מארוחת ברביקיו בחניון בארות וקינחו בספא מדברי. הפתעה גדולה נכונה להם כאשר איתן שליפר, המנהל האדמיניסטרטיבי, תמי בן-רון, סגניתו, ורות הלוי, מנהלת הסיעוד, הופיעו פתאום בלב המדבר כדי להיות יחד עם העובדים. כולם סיכמו שמהטיול הזה נשאר רק טעם של עוד. הטיול הבא: 12 בפברואר לחרמון. יש למה לחכות!

כתובת המערכת:

מרכז שניידר לרפואת ילדים
רח' קפלן 14, פ"ת 49202
טל' 03-9253208
פקס 03-9253901
rshaked@clalit.org.il
www.schneider.org.il

עורכת ומפיקה: ריבה שקד

מערכת: פרופ' שי אשכנזי, ד"ר אפרת ברון-הרלב, רונית סינגר, רונית ספיבק, גלית בר-מור, רבקה גרוס, לאה וייסמן, משכית שוחט, פידא פארס-באדר, לינור נבו

מזכירת המערכת: נטלי אליאסי

כתיבה, עריכה ועיצוב: שריג רעיונות

צילומים: פז בר ודוברות מרכז שניידר

מודעות: טלמדיה ביטאונים בע"מ 03-6123692

עיתון מרכז שניידר לרפואת ילדים בישראל
ינואר 2006 • גיליון מס' 14

מפגש של כאב, תקווה ואצילות נפש

הורי הילד הפלסטיני שתרמו את איבריו פגשו במרכז שניידר את משפחות הילדים המושתלים, שזכו לחיים חדשים. לא נותרה שם עין אחת יבשה

של חטיב תעודת הוקרה וכן מענק בסך 10,000 שקלים. סמאח גדבאן זכתה לביקור נוסף, מחזק ומחמם-לב, כאשר ימים ספורים לאחר ניתוח ההשתלה פקדה את מיטתה מושתלת לב "ותיקה" - מדיחה אבו חמוד בת ה-19.5, אשר עברה השתלת לב במרכז שניידר לפני כארבע שנים. מדיחה הגיעה משרפעים ביחד עם משפחתה לביקור במחלקת ניתוחי חזה ולב, כדי לתמוך בסמאח. מצבה הבריאותי הטוב של מדיחה, עצמאותה והעובדה שהיא עומדת להתארס וללמוד באוניברסיטת חיפה, השפיעו לטובה על מצבם הנפשי-רגשי של סמאח ובני משפחתה. משפחת גדבאן הפנתה שאלות רבות למשפחת אבו חמוד סביב נושא ההשתלה, הטיפול בה ואיכות חיים, ויצאו מהפגישה מעודדים ומלאי תקווה לעתיד.

מפגש מרגש התקיים לאחרונה במרכז שניידר לרפואת ילדים בין הורי הילד הפלסטיני אחמד חטיב, שהסכימו לתרום את איבריו, לבין משפחות הילדים המושתלים. שלושת הילדים עברו את ניתוחי ההשתלה במרכז שניידר בתחילת חודש אוקטובר וזכו בסיכוי חדש לחיים בזכות ליבו וכליותיו של אחמד. "הילדים המושתלים הפכו להיות חלק ממני וחלק ממשפחתי", אמר בהתרגשות האב איברהים חטיב (בתמונה) וחייב את מושתלת הלב בת ה-12, סמאח גדבאן, שסבלה מאי ספיקת לב. במהלך המפגש ביקש אביה של סמאח להודות להוריו של חטיב. "אני משתתף בצערכם מעומק ליבי, ומודה לכם על כך שהצלתם את חיי בתי", אמר בקול חנוק. יוסרא גדבאן, אמה של סמאח, הוסיפה בדמעות: "אין לי מילים להודות לכם בשמי ובשם משפחתי. בזכותכם קיבלה סמאח חיים חדשים".

עוד הגיעו למפגש הילד מוחמד קבועה בן החמש שעבר השתלת כליה, כשהוא מלווה באמו, ואמה של מנוחה ליונסון בת הארבע - שני הילדים שקיבלו את כליותיו של אחמד. כמעט מיותר לציין, שבאירוע הזה לא נותרה עין אחת יבשה. "אני נרגש להיות במפגש המדהים הזה", אמר למשפחות פרופ' מרק מימוני, מנהל מרכז שניידר, "בעיקר אני מעריך ומקיר את אצילות הנפש של המשפחה שבשעת כאבה גילתה נכונות לתרום איברים ובכך להציל חיים של ילדים אחרים. אני מקווה שמעשה זה יעורר מודעות לחשיבות הרבה שיש בתרומת איברים". במהלך המפגש העניקה עמותת אדי להוריו

תלסמיה: מה זה?

תלסמיה היא מחלת חסר דם כרוני תורשתי, המצריכה מתן עירוי דם מדי שלושה שבועות. עקב עירוי הדם החוזרים, מתפתח עומס ברזל העלול, במקרה שאינו מטופל כראוי, לגרום לאי ספיקת לב ואף למוות. בכדי למנוע זאת, ניתן לילדי התלסמיה טיפול בתרופה קושרת ברזל (דספרל) הניתנת בהזרקה תת-עורית למשך 10 שעות ביום. טיפול זה, במידה שהוא ניתן בהתמדה, יכול למנוע את עומס הברזל ואת מחלת הלב הנגרמת בעקבותיו. מחלת התלסמיה שכיחה יותר במגזר הערבי, שם, בנוסף להתמודדות עם קשיי הטיפול, סובלים החולים לעיתים גם מבידוד חברתי בשל המחלה.

חולים בתלסמיה - ומדברים על זה

ביחידה ההמטולוגית בשניידר גובשה בפעם הראשונה קבוצת הסברה ותמיכה לילדים חולי תלסמיה - מחלת חסר דם כרונית (פירוט במסגרת), השכיחה במיוחד במגזר הערבי. המפגש נערך במטרה לעזור לילדים החולים ולהוריהם להתמודד הן עם המחלה הקשה והן עם ההשפעות החברתיות שהיא מביאה עימה. האלה חזאן, עובדת סוציאלית, ושני טרייסמן, מטפלת באמנויות, הנחו את הקבוצה שכללה שישה ילדים בגילאי 11 עד 13 וקיימה שלושה מפגשים חד-שבועיים. הן מסבירות: "מטרות הקבוצה היו מתן אינפורמציה והעמקת ההבנה של הילדים לגבי מחלתם, הזדמנות לילדים לשאול את הצוות המטפל שאלות שונות, והזדמנות לשתף ולדבר על הקשיים

הכרוכים במחלה. מפגשי הקבוצה זכו להצלחה רבה: הילדים נהנו מן הזדמנות לשתף ולהשתייך לקבוצת תמיכה, כאשר המפגש הלא-פורמלי של הילדים עם הצוות ברשות פרופ' תמרי איפשר לשאול שאלות באופן פתוח". לאור ההצלחה, ביחידה ההמטולוגית בונים בימים אלו תוכנית לקיום מערך קבוע של קבוצות תמיכה דומות לילדים ולהוריהם.

ילדים חולי תלסמיה, יהודים וערבים, בילו יחדיו ביום טיול שכולו כיף וגיבוש בצפון הארץ, שאורגן על ידי צוות המרפאה ההמטולוגית בראשות פרופ' תמרי, העובדת הסוציאלית לילה אאסד והאחות האחראית רמה זילבר, ובשיתוף עם חברת התרופות מדיקליוור.

האתר המחודש - באוויר

פורמט עדכני, מושקע ונוח לשימוש ולהתמצאות - כך ניתן להגדיר במשפט אחד את אתר האינטרנט של מרכז שניידר, שעלה לאחרונה לאוויר בגירסה מחודשת. האתר כולל מידע מקיף על המרכז, מחלקותיו ומגוון השירותים שהוא מציע. האתר מיועד להורים, לילדים, לאנשי מקצוע, ולכל המתעניין במתרחש בין כותלי בית החולים וברפואת ילדים בכלל. בין החידושים באתר: דפי מידע רפואיים, ציוני דרך, לוח כנסים ואירועים, צפייה בארכיון עיתוני "פאזל" - וגם חדשות ואירועים, מספרי טלפון של שירותים

חינויים, טופס הזמנה למוקד זימון תורים ועוד. בנוסף קיים קישור ל"ממלכת הילדים" - סביבת אנימציה המיועדת לילדים ומציעה מידע ידידותי על שניידר, גלריה וירטואלית של עבודות ילדים ועוד. מהפן המקצועי-שירותי מציע האתר שירות חשוב להורים, כאשר טובי המומחים של מרכז שניידר עונים בו על שאלות בתחומי רפואת הילדים השונים במסגרת פורומים, המתקיימים בשיתוף פעולה עם ערוץ הבריאות של ynet. החל מהשקת האתר המחודש בתחילת ספטמבר, נרשמות בו כניסות רבות מדי יום. כתובת האתר: www.schneider.org.il. בנוסף, עלה לאוויר גם אתר שניידר באנגלית, www.schneider.org.il/Eng. בקרוב ניתן יהיה לתרום דרך האתר.

ועדת כללי התנהגות: למען הסדר הטוב

בשל התפוסה הגבוהה והעומס הרב המוטל כמעט דרך קבע על הצוותים במחלקות, הוחלט לשפץ את חדרי האשפוז ולהתאימם למיטה שלישית (כתבה בנושא הופיעה בפאזל 13). כפועל יוצא מכך, עלה צורך להגדיר כללים ברורים לשמירה על הסדר במחלקות. לשם כך מינה המנהל האדמיניסטרטיבי, איתן שליפר, ועדת כללי התנהגות שעל חבריה נמנים נציגי כל הסקטורים בבית החולים. המלצותיה של הוועדה "עושות סדר" במיגון נושאים:

שעות הביקור ואכיפתן, חלוקת אישורי כניסה למשפחות מעבר לשעות הביקור, הצבת שילוט במחלקות, הגדלת מקום האחסון בחדרים על ידי התקנת מדפים במיטות הקטנות, אופן הצבת מיטות בחדרים, השימוש בטלוויזיות ומכשירי וידאו שאינם צמודים למיטות, עדכון חוברת המידע למשפחות והגדרת כללי שמירה על הסדר. חלק מהמלצות הוועדה יושמו או מצויות בשלבי יישום שונים. בהמשך ייבחנו נושאים נוספים כמו הפעלת מערכת כריזה להכרזה על סיום שעות הביקור והפקת תגי זיהוי למשפחות, שיאפשרו את נעילת המחלקות מעבר לשעות הביקור וכניסת מורשים בלבד.

ועדת חזות: שרק נמשיך להיראות יופי

מאז הקמתו, ידוע מרכז שניידר לא רק בשל איכותו המקצועית, הטיפולית והשירותית הגבוהה - אלא גם בשל המראה המרשים שלו. כאשר בית החולים הראשון לילדים בישראל הוקם לפני 14 שנה, הוא היווה דוגמה למוסדות רבים אחרים - כיצד צריך להיראות מרכז רפואי בכלל ובית חולים לילדים בפרט. מאז ועד היום שומר המרכז על יופיו הודות לסטנדרטים גבוהים של אחזקת המבנה ובזכות האכפתיות הגבוהה של צוות העובדים, שבפירוש יוצאת מהלב, כדי לשמור על המרכז יפה ואסתטי - גם למען הלקוחות שלנו וגם כי זהו הבית השני של כלנו - הוקמה בבית החולים ועדת חזות, שמונתה על ידי המנהל האדמיניסטרטיבי, איתן שליפר. במסגרת פעילותה מסיירת הוועדה ברחבי בית החולים, בודקת את הטעון שיפור וממליצה על צעדים לביצוע. בוועדה חברים יהודית ליבוביץ, מנהלת התפעול (יו"ר הוועדה), יוסי פריד, מנהל מחלקת אחזקה, ליאורה סמיון, מנהלת קבלה והכנסות, רות סינגר, מנהלת קשרי החוץ, וריבה שקד, דוברת בית החולים. יש לכם הצעות או המלצות בנושאי שיפור חזות בית החולים? אתם מוזמנים לפנות ישירות לכל אחד מחברי הוועדה.

מרכז שניידר תרם קורס למרכז השיקום בפתח-תקוה

מזכירת מינהלת חדר הניתוח של מרכז שניידר, העבירה את הרקע התיאורטי ואת החומר העיוני בנושא מזכירות רפואית, אורית בודנר, לשעבר מנהלת הכספים במרכז שניידר, הרצתה בתחום כלכלת בריאות, ואילו עפרה ארן, מנהלת השירות הסוציאלי, ונסיה נגלברג, הפסיכולוגית השיקומית במרכז שניידר, העבירו סדנאות בנושאי תקשורת בין-אישית ועבודה בצוות רב-מקצועי. מסכמת דוידה שלטי: "הפעלת הקורס נעשתה בהתנדבות, תוך ליווי אישי והרבה אמפתיה וחזון שתרמו להצלחתו. כל תלמידות הקורס ניגשו למבחנים המקצועיים, סיימו בהצלחה, ביצעו את הסטאז' במרכז שניידר וחלקן אף השתלבו במערך העובדים של בית החולים".

קורס חדש למזכירות רפואיות נפתח במרכז השיקום האזורי בפתח תקוה. מדוע זה מעניין אותנו? כי הקורס אורגן והונחה על ידי צוות רב-מקצועי ממרכז שניידר ובראשו דוידה שלטי, מנהלת המחלקה לרישום ומידע רפואי בבית החולים. הכול החל כאשר מרכז שניידר החליט להיענות בחיוב לבקשת מרכז השיקום ולהירתם לפתיחת קורס מקצועי, שיעמוד בדרישות משרד העבודה והרווחה. המטרה: לסייע לאנשים המתקשים לחזור לתפקוד נורמטיבי להשתלב מחדש במסגרת תעסוקתית. הקורס יצא לדרך כחלק מהפעילות של מרכז שניידר למען הקהילה, והתקיים בהצלחה במרכז השיקום במהלך השנה האחרונה. אור פוקס,

הכנה לניתוח: עכשיו הסרט

הילד באופן ידידותי ככל האפשר את תהליך ההכנה לקראת הניתוח, במטרה להפחית אצלו חששות ופחדים, להקטין את אי הוודאות ולפרק מתחים - הכול מתוך חשיבה רבה ואכפתית על הילד העומד בפני ניתוח. עוד משתתפים בסרט ד"ר אלי שמחי, אורלי רפאל, גילה רוזנצווייג, ריקי סיני והגלולוגית אלה סיונרלה בתפקיד הדובי הגדול של חדר הניתוח, אשר מלווה את הילדה לאורך התהליך כולו, מההגעה למרכז שניידר ועד לשחרורה הביתה. הסרט דובר עברית ובהמשך ידובר גם לערבית. כבר בימים אלו הוא משודר על מסכי הטלוויזיה בחדר ההמתנה של חדר הניתוח. הסרט הופק בחסות ובאדיבות ידידי בית החולים במלבורן, אוסטרליה.

בחודש ספטמבר צולם במרכז שניידר סרט הכנה לילדים לקראת ניתוח. הסרט, פרי יוזמתו של ד"ר יעקב כץ, מנהל מחלקת הרדמה בשניידר (בתמונה), צולם ברחבי בית החולים והתמקד בחדר הניתוח ובחדר ההמתנה. הסרט המקורי מתאר יום בחייה של ילדה, המגיעה לשניידר על מנת לעבור ניתוח. כשהיא מלווה באימה, עוברת הילדה את תהליך הכניסה לחדר הניתוח, כולל פגישה עם האחיות, החלפת הבגדים לפיג'מה של שניידר, אופרציית הרדמה, ההתאוששות לאחר הניתוח ועוד. "במרכז שניידר מתבצעים אלפי ניתוחים מדי שנה", מסביר ד"ר כץ, יוזם הסרט ואחד ממשתתפיו, "הרעיון שמאחורי הפקת הסרט הוא להציג בפני

אח חדש בפגייה: איתן שליפר

ערוץ 8 מפיץ בימים אלו סדרה דוקומנטרית חדשה, על פי פורמט של הבי.בי.סי, הנקראת "בחזרה לתחתית". בכל פרק מצולם מנכ"ל או מנהל של חברה, ארגון או מוסד, כשהוא "חוזר לתחתית" - יוצא לעבוד בשטח למשך כמה ימים, כאחד העובדים. איתן שליפר, המנהל האדמיניסטרטיבי של מרכז שניידר, צולם לאחד הפרקים כשהוא עובד ביחידות שונות בבית החולים בנייהן מיון, מכון הלב, מחסן מדים, חדר הסניטרים ואף בפגייה, שם לכדה אותו המצלמה המשוטטת שלנו. איתן יכב באחד הפרקים שישודרו בערוץ 8 במהלך החודשים הקרובים. אל תחמיצו.

שניידר יצא בקמפיין למניעת השמנה בילדים ונוער

אחת התופעות הבריאותיות המדאיגות בעולם המערבי בכלל, ובקרב ילדים בפרט, היא בעיית ההשמנה. מה עושים? קודם כול, מנסים לעורר מודעות לבעיה. בחודשים האחרונים עלה לאוויר מסע הסברה של מרכז שניידר נגד השמנה, תחת הסיסמה "יש ילדים שמתביישים אפילו מהחברים הכי טובים שלהם". הקמפיין כולל תשדירי שירות בטלוויזיה ומענה של מוקד כללית call (2700*) לפניות הקהל ולהפניית שאלות לדיאטניות של מרכז שניידר. כמו כן, לצורך הקמפיין תוגבר מערך סדנאות "קל על המשקל" של מרכז שניידר, לילדים ולהורים לילדי גיל הגן. הקמפיין הוא תוצר של התוכנית האסטרטגית, שבה הוחלט כי שניידר יחזק ויקדם בריאות בהתאם לאסטרטגיה של הכללית. אומרת אירית פורז, מנהלת היחידה לתזונה ודיאטה במרכז שניידר: "מטרת הפעילות ההסברתית היא ליידע את ההורים, הילדים ואנשי החינוך, על הסכנות האורבות לילדים מהשמנה ומאורח החיים היושבני, במטרה לטפל בתופעה החמורה. ילדים רבים מגיעים אלינו לסדנאות בשניידר כשהם סובלים מעודף משקל ועקב כך גם מבעיות חברתיות".

"יש ילדים שמתביישים אפילו מהחברים הכי טובים שלהם". מתוך הקמפיין של מרכז שניידר למניעת השמנה בילדים

השמנה, כדאי לדעת, הוגדרה על ידי ארגון הבריאות העולמי כ"מגיפה בתאוצה", ותוקפת ילדים ובני נוער בחלקים נרחבים של העולם. מעבר להיותה מחלה בפני עצמה, היא מהווה גורם סיכון להתפתחות מחלות נלוות: סוכרת סוג 2, יתר לחץ דם, דיסליפדמיה, כבד שומני, הפרעות שינה ומחלות כלי דם ולב. מגוון המחלות הללו, שנחשבו בעבר למחלות מבוגרים, הופך יותר ויותר נחלתם של הילדים השמנים. "הדרך היעילה ביותר לטיפול בהשמנה היא על ידי מניעתה מגיל צעיר", מציינת אירית פורז, "הסיכון של ילד שמן, שמתבגר לנער שמן, להפוך למבוגר שמן, עומד על 80 אחוז. בגיל הילדות מתעצבים הרגלי אורח החיים, ולכן רכישת הרגלים בגיל זה מלווה אותנו לעיתים כל החיים". הקמפיין הובל על ידי ריבה שקד, דוברת בית החולים, ובוצע בהתנדבות על ידי משרד הפרסום באומן בר ריבנאי, חברת ההפקה "קדישזון הפקות" והבמאית נירית ירון. עמותת נאמני מרכז שניידר נתנה חסותה לפעילות.

כניסה מתוקה לכיתה א' במכון לסוכרת

אם ובת ממרפאת הסוכרת שהשתתפו ב"כניסה המתוקה" לכיתה א'

ניכר היה כי המפגש עזר להפחתת החששות, וסייע הן להורים והן לילדים להתכוונן לקראת החוויה החדשה.

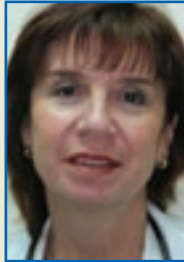
לקראת פתיחת שנת הלימודים הנוכחית, נערך במכון לסוכרת בשניידר מפגש להורים שילדם עולה לכיתה א'. במפגש הזמנו ההורים לשאול את כל השאלות הנוגעות לטיפול בסוכרת, עם כניסתו של הילד למסגרת חדשה, גדולה ודורשנית יותר. פרופ' משה פיליפ, מנהל המכון, שוחח עם ההורים על מחקרים עדכניים ועל החידושים בתחום הטיפול בסוכרת. הדסה בן-זקן, אחות במכון, הדריכה את ההורים כיצד להתנהג במצבים חריגים ומה על צוות בית הספר לדעת על-מנת לעזור לילד בטיפול. מיכל גילאון, דיאטנית במכון, הנחתה את ההורים לגבי התזונה המתאימה לילד בשעות הלימודים, ואילו רוית עזרא, עובדת סוציאלית, התייחסה לחלק הרגשי שמעורר המעבר לכיתה א' בכלל - ועם הסוכרת בפרט. בנוסף קיבל כל הורה ערכת הדרכה למורה, שצוות המכון ממליץ למסור למחנכת של הילד. במקביל למפגש ההורים, עברו הילדים סדנת הכנה לכיתה א' עם ניצה מור, מטפלת באמנות. הסדנה החווייתית איפשרה לילדים לבטא את תחושותיהם סביב השינוי באמצעות עבודה בציור. בתום הסדנה, הציגו הילדים את יצירותיהם להורים. מתגובות המשתתפים

כי משניידר תצא תורה: מורים מצטיינים בחוג לפדיאטריה

שאל ברכה

ד"ר זכריה

ד"ר דידוביץ'

ד"ר אברהם זכריה, מנהל היחידה לאשפוז יום, וד"ר מרים דוידוביץ, מנהלת היחידה לנפרולוגיה, זכו בתואר "מורים מצטיינים" מטעם החוג לפדיאטריה באוניברסיטת תל-אביב. בטקס, שנערך ביוני 2005, ניתנו תארי הצטיינות של הפקולטה לרפואה לשנת הלימודים תשס"ד. שני המורים המצטיינים שלנו זוכים בתואר זו הפעם השנייה: ד"ר זכריה זכה בו כבר בשנת 2000 וד"ר דוידוביץ נבחרה כמורה מצטיינת עוד ב-1997. הזכייה, חשוב לציין, נקבעת על-ידי הערכת סטודנטים המדרגים את המרצים בחוג במשך תקופת הלימודים. רופאי שניידר זוכים באופן מסורתי בתוצאות גבוהות במשובי הסטודנטים בחוג לפדיאטריה.

ענת פלס-בורץ

פרס על הרצאה מעניינת

עבודה בנושא "הבניית העבר וההווה בספרי זיכרון של ילדים שנפטרו ממחלת הסרטן" זיכתה את המחברת, ענת פלס-בורץ מהמערך האונקולוגי, בפרס ע"ש מרתה ברודאי ז"ל. ענת, מתאמת השתלות מח עצם, קיבלה את הפרס, המוענק להרצאה מעניינת וחדשנית, ביום העיון השנתי של העמותה לקידום הסיעוד האונקולוגי.

תעודת הוקרה להדרכה בסיעוד

נלה אטמלי, מדריכה קלינית במחלקת פגים, זכתה בתעודת הוקרה מיוחדת במסגרת פרס רות רון למצוינות בהדרכה קלינית בסיעוד לשנת 2005. בנימוק לקבלת הפרס נאמר: "פעילותה המקצועית של נלה היא רחבת היקף ותורמת ישירות לפיתוח הכשירות המקצועית של האחיות".

נציגה בוועדה ארצית

רגינה אופן, האחיות האחראיות במרכז הארצי לסוכרת הנעורים במרכז שניידר לרפואת ילדים, נבחרה על-ידי מנהלת הסיעוד לקחת חלק בהתוויית נושאי הבחינות לאחיות סוכרת. רגינה תייצג את מרכז שניידר בוועדה ארצית שתעסוק בכתיבת בחינות לקורס על-בסיסי לאחיות בתחום הסוכרת.

רגינה אופן

זוויות חדשות ומרגשות – בתערוכה ובלוח השנה

אירוע הפתיחה של תערוכת הצילום "זוויות" היווה את שיאו של הפרויקט השנתי במרכז החינוכי בשניידר

ושוש שגיא - מפקחת על האמנות. הפרויקט הצילומי המיוחד, בראשותה של משכית שוחט, מנהלת המרכז החינוכי, שולב בתוכנית הלימודים השנתית של הילדים המאושפזים ונשזר בפעילות שהתבצעה במרכז לאורך השנה כולה. הילדים למדו

את הנושא בהנחיית הצוות החינוכי-טיפולי ועיבדו אותו באופן אישי ובדרכים יצירתיות ומקוריות. הפרויקט איפשר להם, מחד גיסא, העצמה ופיתוח אישי תוך התוודעות מקרוב לכלי טכנולוגי כמו מצלמה, ומאידך גיסא, סייע להם ללמוד ולגלות דברים חדשים על עצמם ויכולתם. "עצם הצגת היצירות בתערוכה והופעת הצילומים על גבי לוח שנה, מעצימים את תחושת הערך והדימוי העצמי של הילדים בעיני עצמם וסביבתם, ובמקביל נותנים לסביבה הזדמנות נפלאה לגלות זוויות חדשות ומרגשות של ילד מאושפז", אמרה משכית שוחט. המרכז החינוכי שבניהולה הוא למעשה "בית ספר בתוך בית חולים", הפועל מטעם משרד החינוך ומעסיק 25 מורות לחינוך מיוחד ותרפיסטריות. הפעילות האמנותית העניפה מהווה מרכיב קבוע בתוכנית הלימודים והפעילות של המרכז.

הס הושלך באולם כאשר נועה רוזנברג, ילדה בת 10 אשר מחלימה מסרטן, עלתה לבמה בטקס הפתיחה של תערוכת "זוויות" - הפרויקט השנתי של המרכז החינוכי בשניידר, שהתבסס השנה על עבודות צילום שביצעו הילדים המאושפזים. "בחרתי לעשות את העבודה שלי בנושא 'ורוד זה לא רק צבע אלא דרך חיים'", אמרה נועה, "ורוד זה צבע שמראה שמחה, אהבה, בריאות ואופטימיות, לזה רציתי להגיע מאז שחליתי. התחלתי את הפרויקט כשעוד הייתי בטיפולים וסיימתי אותו כשהייתי אחריהם. דרך הפרויקט הרגשתי שאני מתעדת את ההחלמה שלי ומראה מה אני באמת מרגישה. הפרויקט חיזק אותי להמשיך ולהילחם כדי לחיות 'חיים ורודים' באמת".

מנכ"לית משרד החינוך, רונית תירוש, מנכ"ל בנק דיסקונט, גיורא עופר, מנכ"ל הכללית זאב וורמברנד ומנהל מרכז שניידר פרופ' מרק מימוני, ועוד אורחים רבים בקהל, מבוגרים וילדים, התקשו להסתיר את התרגשותם. היו שמחו דמעה מזווית העין. רבים מהנוכחים רכשו את לוח השנה המעוטרים בעבודות הצילום של הילדים, שכל ההכנסות ממכירתו הוקדשו לפרויקטים של המרכז החינוכי הפועל בבית החולים. האירוע שהשיק את התערוכה בבית האופרה בתל אביב היווה את שיאו של הפרויקט השנתי, הנערך זו השנה הרביעית במרכז החינוכי בשניידר. הפרויקט והתערוכה, שזכו לשם "זוויות", הציגו את נקודת מבטם האישית של המטופלים הצעירים במרכז שניידר לגבי מחלתם, תחושותיהם והדרך שבה הם תופסים את סביבתם - והכול, דרך עדשת המצלמה. קבוצת ידיות בית החולים ובראשן הגב' קלוד גרונדמן-ברייטמן סייעו רבות בהפקת תערוכת העבודות בבית האופרה. התערוכה התקיימה בחסות בנק דיסקונט ובאדיבות האופרה הישראלית, ובליווי של צוות פיקוח משרד החינוך - חסידה דנאי, מפקחת בית הספר,

העין. רבים מהנוכחים רכשו את לוח השנה המעוטרים בעבודות הצילום של הילדים, שכל ההכנסות ממכירתו הוקדשו לפרויקטים של המרכז החינוכי הפועל בבית החולים. האירוע שהשיק את התערוכה בבית האופרה בתל אביב היווה את שיאו של הפרויקט השנתי, הנערך זו השנה הרביעית במרכז החינוכי בשניידר. הפרויקט והתערוכה, שזכו לשם "זוויות", הציגו את נקודת מבטם האישית של המטופלים הצעירים במרכז שניידר לגבי מחלתם, תחושותיהם והדרך שבה הם תופסים את סביבתם - והכול, דרך עדשת המצלמה. קבוצת ידיות בית החולים ובראשן הגב' קלוד גרונדמן-ברייטמן סייעו רבות בהפקת תערוכת העבודות בבית האופרה. התערוכה התקיימה בחסות בנק דיסקונט ובאדיבות האופרה הישראלית, ובליווי של צוות פיקוח משרד החינוך - חסידה דנאי, מפקחת בית הספר,

CF במעגל המשפחה: מדברים על זה

מפגש משפחות שנתי לילדים חולי CF והוריהם, "CF במעגל המשפחה", נערך בספטמבר האחרון על ידי צוות מרכז ה-CF ע"ש קטי ולי גראוב. בפני באי הכנס - כ-90 משפחות CF מכל הארץ ובהן ילדים ובוגרים מגיל 12 והוריהם, אחיהם ואף הסבים והסבתות - הרצו העובדת הסוציאלית דיאנה קדוש, הפסיכולוגית שולי פולק, ושאר צוות המרכז במגוון נושאים הקשורים להיבט המשפחתי של המחלה. תמי תעיז, אחות המרפאה, ד"ר דריו פרייס ושאר חברי הצוות הנחו חידון טריוויה מוצלח ביותר בהשתתפות המטופלים, אשר בחן ידע על מחלת ה-CF והטיפול בה, עם דגש חזק על הומור. הדיאטנית אנקה סימוביץ הרצתה בנושא "רוכבים על הגל ועולים במשקל", ודינה גרינס, אחות המרפאה, על "לדוג חכם לדוג עמוק" - אבחון הזיהום והדלקות בדרכי הנשימה. את הכנס חתמה הרצאתה של ד"ר חנה בלאו, מנהלת המרכז, על החידושים האחרונים בטיפול ב-CF. המשתתפים שאבו עידוד רב גם מהפתעה שציפתה להם בכנס: הופעה של קבוצת בנות רקדניות, אלופות ישראל בתחום "אירובי-ספורטיבי", אשר המנחה שלהם היא תלמידת חינוך גופני במכללת לוויןסקי, המטופלת במרכז ה-CF בשניידר. כמו בכל שנה, בסוף הערב התקיימה הגרלה נושאת פרסים. הכנס נתן מקום רב להשתתפות הקהל, והכול באווירה טובה ואופטימית. מה שחשוב במיוחד, הוא שהמשפחות קיבלו חיזוקים וכוחות כדי להמשיך בטיפול האינטנסיבי היום-יומי אשר חיוני להצלחת חיי הילדים ולשמירה על יציבותם לאורך שנים. גם לצוות הרב-תחומי במרכז ה-CF היה זה ערב נעים, מעודד ומחזק.

נגד פלישת הפטריות: שת"פ ישראלי-צרפתי

הכנס הדו-לאומי נערך במרכז שניידר במטרה לקשר את ממצאי המחקרים החדשים לתועלת החולה

וליעול הטיפול בהם. "הרמה המקצועית של הכנס היתה גבוהה ביותר והמשתתפים משתי המדינות הביעו הערכה רבה לידע החדש שנרכש על ידם במהלך הכינוס והמפגשים ההדדיים", סיכם ד"ר שליט, "כבר במהלך הכנס סוכם על שיתופי פעולה בין חוקרים ורופאים מישראל ומצרפת, ואנו צופים למימושם בעתיד הקרוב". ומוסיף פרופ' מרק מימוני, מנהל מרכז שניידר ומי שאחראי במידה רבה לקידום הקשר עם הקולגות בצרפת: "אני שמח על שיתוף הפעולה הפורה, משוכנע שהכנס תרם להידוק יחסי ישראל - צרפת, ומאמין שנכונות לנו עוד שנים רבות של עבודה משותפת".

כשמדברים עם מומחים מצרפת על פטריות, זה בדרך כלל קשור למרק או למנה הראשונה. אבל כשהצרפתים הם מומחים למחלות זיהומיות, הפטריות הן פולשניות והמפגש מתקיים במרכז שניידר, הסיפור שונה בתכלית.

"Invasive Fungal Infections: From Bench to Bedside" - זו היתה כותרתו של הכנס הישראלי-צרפתי בנושא מחלות פטרייתיות פולשניות, שנערך לאחרונה בראשותם של ד"ר איתמר שליט, מנהל היחידה למחלות זיהומיות במרכז שניידר, ופרופ' אוליביה לורטוארי ממכון פסטר בפריס. הכנס היווה נדבך נוסף בשיתוף הפעולה המקצועי ההולך ומתהדק בין מרכז שניידר, מרכז רפואי רבין ואוניברסיטת תל אביב לבין ארבעה מוסדות מובילים בצרפת: מכון Pasteur למחקר בפריס, בתי החולים Georges Pompidou ו-Necker-Enfants Malades והפקולטה לרפואה ע"ש רנה דקארט - פריס V. במהלך הכנס הוצגו מחקרים על תכשירים רפואיים חדשים, שילובים אפשריים של תרופות חדשות לטיפול בזיהומים מסכני חיים וכן חידושים באבחון מהיר של מחלות פטרייתיות פולשניות. נשמעו הרצאות ונערכו דיונים על נושאים קליניים ונושאי מחקר בסיסי הנוגעים לאתגרי האבחון וטיפול במחלות כאלו - הכול במטרה לקשר את ממצאי המחקרים האחרונים לתועלת החולים

מה להגיד לילד – בכנס העו"סים

ב-05.11.11 התקיים במרכז שניידר הכנס שנתי של הפורום הארצי של העובדים הסוציאליים ברפואת ילדים. תחת הכותרת "דברו איתי", התמקד הכנס בנושא הרגיש והחשוב של יידוע הילד לגבי מצבו, והדגיש את מקומו המרכזי של הילד בעת העברת מידע אודות המחלה. הפסיכיאטרית ד"ר אסתי גלילי, בהרצאתה "סודות ושקרים", תיארה את הנאמר על המחלה בגלוי ובנסתר בחדר המשחקים ובנוכחות הילד. עו"ד איילת אפק מהמועצה הלאומית לשלום הילד הדגישה, שזכותו החוקית של הילד היא להשתתף בהחלטות הנוגעות לגורלו. העובדת הסוציאלית אורית קרניאלי הציגה ממצאים מעבודת הדוקטורט שלה, המדגישים את הפער בין השפה שבה צוות מטפל מעביר מידע לילד, לבין האופן שבו מידע זה מובן לילדים.

בהמשך העלתה העובדת הסוציאלית מירב הררי דילמות הנוגעות לאופן מסירת בשורה קשה להורים לתינוקות, וד"ר אמיר ורדי הציג את פעילות מס"ר לשיפור מיומנויות תקשורת של רופאים עם משפחות של ילד חולה. נעל את הכנס רבי-שיח בהנחיית עפרה ארן, מנהלת השירות לעבודה סוציאלית במרכז שניידר, בהשתתפות הורים וילדים. המשפחות הציגו את נקודת המבט האישית שלהן והדגישו את חשיבות שיתוף הורים והילד בהחלטות הקשורות לטיפול הרפואי בו.

כנס בינלאומי לזכר פרופ' זייצוב

ב-05.10.11 אירח מרכז שניידר כנס בינלאומי בנושא כישלונות מוח עצם מולדים בילדים, שאורגן על ידי פרופ' חנה תמרי וד"ר יצחק ניב. הכינוס התקיים לזכרה של פרופ' רנה זייצוב והשתתפו בו שישה רופאים ומדענים מובילים מארה"ב, צרפת ובריטניה. בהרצאותיהם סקרו האורחים בהרחבה את ההתקדמות שחלה בהבנת המחלות הללו, במניעתן ובטיפול בהן. מומחים מהארץ הציגו גם הם היבטים שונים של אבחון וטיפול בחולים הללו. למחרת היום התקיים דיון במחלקה בשניידר, שבמהלכו הציגו המטו-אונקולוגים של ילדים מרחבי הארץ ורופאי המחלקה מקרים בעייתיים וניהלו דיון מעמיק בנושא.

במדור זה נציג מפעם לפעם סיפורים אישיים מעניינים של עובדי מרכז שניידר. חושבים שהסיפור האישי שלכם עשוי לעניין אותנו? רוצים להמליץ על חבר לעבודה שיש מאחוריו סיפור מרתק? כיתבו אלינו לדוא"ל rshaked@clalit.org.il

ביום במחסן, בלילה באולפן

קומי צאי אל האור / שמאיר לך / הוא שובר את השחור / ומדליק בך / את מה שכבה / עם השנים / הוא שוב חוזר ובא / ומאיר לך פנים (מתוך "צאי אל האור"; מילים, לחן וביצוע: בני זהבי)

"צליל ים-תיכוני רך". בני והגיטרה

בשעות היום, הוא מנהל מחסן ציוד רפואי וחולש על כ-3,000 סוגי פריטים המצויים בשימוש שוטף במרכז שניידר. בלילות, הוא נכנס לאולפן ההקלטות המקצועי שהקים בביתו שבארץ ומתמסר לעולמו השני: מוסיקה. זהו בני זהבי (38), שכבר זכה בבית החולים לכינוי "המחסנאי המזמר" אחרי ששני שירים שלו ("רק לקטר", שיר מחאה חברתי; ו"צאי אל האור", שיר אהבה שכתב לאשתו) הושמעו כבר מספר פעמים ברדיו וזכו לביקורות טובות. אבל האמת היא, שבני הוא הרבה יותר מאשר זמר. הוא כותב מילים, מלחין ומעבד, מנגן בגיטרה, גיטרה בס, קלידים ותופים, ומקליט את שיריו באולפן הביתי שלו. במקביל לעבודה על הדיסק הראשון שלו, הוא נותן שירותי עיבוד והקלטות לזמרים אחרים, וגם יוצר ומקליט לפי הזמנה "שירים בהפתעה" לאירועים ולשמחות. לא מזמן יצר עבור לקוח שיר מקורי מרגש כהצעת נישואין.

הדיסק סחט מהכלה המיועדת לא רק "כן", אלא גם נחלי דמעות. דמעות של צחוק, לעומת זאת, נצפו בקהל במופע "כללית נהדרת", שבו חיקה בני זמרים ידועים. היכולת הזאת, אגב, התגלתה לו לגמרי במקרה: "באודישן, הבחנים ביקשו ממני לשיר כמו עמיר בניון", הוא משחזר, "לא חשבתי שאצליח, אבל הם לא ויתרו, וכשניסיתי יצא לי מהפה עמיר בניון, ואחר כך עוד זמרים. הבחנים 'נקרעו' מצחוק, וכמוהם הקהל במופע".

בני שר, מנגן ו'חי מוסיקה' מאז שהוא זוכר עצמו. "כשהורים סירבו לקנות לי תופים, בניתי לי מערכת מושלמת מקופסאות וגרוטאות. כשהם הבינו שרעש יהיה בכל מקרה, הם נשברו וקנו. האמת שגדלתי במשפחה מוסיקלית. מסבתא שלי למדתי לסלסל, אמא שלי היתה שרה לי המון. אח אחד שלי נגן ג'אז, אח שני נגן רוק, ואח נוסף שלי, עיוור ומוגבל, מאוד אוהב מוסיקה ומתחבר דרכה אל העולם".

מהו הסגנון המוסיקלי שלך?

"אני מתחבר לכמה כיוונים. אצל סבתא הייתי שומע אום כולתום, אבל כמו כולם גדלתי על רוק ואני מאוד מתחבר למוסיקה ישראלית, שלום חנוך, שלמה ארצי, מעריץ את פוליקר, נהנה מאוד מלהקת 'אלג'יר' שעושה רוק מצוין עם מוטיבים מזרחיים; ככה שיוצא מיקס - הצליל שלי הוא ים-תיכוני רך עם נגיעות של רוק, בלוז וג'אז - צליל שנוגע בכלום".

איך הקמת את האולפן בבית?

"לאט ובהדרגה. זה סיפור לא זול: השקעתי בו עד כה 50 אלף שקל. בכל פעם אני מוסיף פריט, וכשאפשר גם מאלתר: גיליתי, למשל, שהספוגים שעוטפים מכשור רפואי חדש המגיע למחסן, מצוינים לדיפון קירות האולפן. הם יוצרים אקוסטיקה ובידוד מעולה".

מה היה הרגע הכי מרגש בקריירה המוסיקלית שלך?

"לא מזמן שיר שלי הושמע לראשונה ברדיו, אחרי ששלחתי סינגלים לכמה תחנות. מי שבישר לי על כך היה אחי העיוור, שקרוב מאוד למוסיקה שלי. פתאום הוא מתקשר ומספר לי בהתרגשות שכרגע שמע שיר שלי אצל נתן זהבי ב-103fm. התרגשתי מאוד, לא רק בגלל ההשמעה אלא מכיוון שמי שחוזה זאת ראשון היה אחי, עם כל המוגבלויות שלו, ובגלל מה שזה היווה עבורו. היה עוד רגע חזק מבחינתי, דווקא במסגרת שניידר, כאשר באו חברים וביקשו ממני ליצור שיר מקורי כמתנת יום הולדת למוטי ויסמן, סניטר שחלה בסרטן. זה היה לי מאוד קשה, גם כי אחותי נפטרה מסרטן, אבל אי אפשר היה לסרב. יצרתי עבורו שיר אישי, שהוענק לו במסיבה. זה יצר אצלי חיבור רגשי מאוד חזק, ולמוטי זה עשה כל כך טוב; הוא הראה לכולם בגאווה את הדיסק עם השיר 'שלו'. אחרי זמן לא רב הוא נפטר".

המשך בעמ' 21

מנהלי יחידות חדשים בשניידר

ד"ר אייל רוה מונה לתפקיד מנהל יחידת א.א.ג. במרכז שניידר. מאז הקמת המרכז הוא אחראי על שירות א.א.ג. ילדים, זאת לאחר שנתיים של תת-התמחות בנושא א.א.ג. ילדים בביה"ח

לילדים בטורונטו. שירות א.א.ג. ילדים בשניידר הוא הגדול מסוגו בארץ ומהמובילים בתחום. מעבר למחלות השגרתיות, מתמחה המרפאה שבניהולו של ד"ר רוה בטיפול במחלות אוזניים מורכבות, ליקויי שמיעה ושתלים קוקליאריים, אנומליות מולדות של הראש והצוואר, הפרעות נשימה חסימתיות, גידולים ונגעים וסקולריים.

ד"ר משה שניר מונה לתפקיד מנהל יחידת עיניים במרכז שניידר. ד"ר שניר אחראי על היחידה לרפואת עיניים לילדים מאז 1994. לאחר סיום התמחות ברפואת עיניים

כללית בביה"ח בלינסון, הוא סיים תת-התמחות ברפואת עיניים לילדים ופזילה מבוגרים באוניברסיטת אינדיאנה באינדיאנפוליס, ארה"ב. בהמשך השתלם בלקווי פזילה ובעזרים אופטיים לכבדי ראייה במרכזים מובילים בתחום, בארה"ב ובקנדה. בנוסף על תפקידו במרכז שניידר, ד"ר שניר מלמד בביה"ח לרפואה באוניברסיטת תל-אביב ולאחרונה אף קודם לדרגת מרצה בכיר קליני בפקולטה לרפואה.

שיר הלל לצוות מחלקת אחזקה

כל יום כשאנו נכנסים לשניידר / רואים את צוות האחזקה במשימה / תיקונים, בנייה, הריסה, חשמל ונגרות / עומדים לשירות המחלקות ללא לאות / עם תודעת שירות מצוינת, בכל המקצועות / מנצח יוסי על הצוות, ביתר מסירות / בחודשים האחרונים נעשתה מתיחת פנים למספר יחידות / וכולנו התפעלנו מהשיטה, מהתכנון וממפגן היכולות / ביסודיות, בשמירה על בטיחות וגהות, ועל שדה הפעולה כנדרש ליד מיטת חולים / עשיתם זאת בסטייל - כמו צוות מנתחים / במרחב התאוששות ואשפוז יום נעשה שיפוץ רבתי / בעמידה בלוח הזמנים, בזריזות ובאופן אכפתי / למרות סגירת אזורים וצמצום השטח / שרדנו את התקופה במינימום מתח / בהתחשבות שהיתה מצד האחזקה / ובשיתוף שהיה עם צוות היחידה / גם כשעלו בעיות ותקלות לא צפויות / היה תמיד פתרון יצירתי להיענות לכל התפתחות / אחרי חוויית השיפוץ שעברה עלינו ביחידה / אנו ממליצים בחום על יוסי וצוות האחזקה, כקבוצת עבודה!

בהערכה ובציון לשבח,
צוות אשפוז יום והתאוששות

חיבוק של פרידה לזיוה כספי

לזיוה היקרה! היום, כשבפתח מתדפקת לה שנה חדשה ותחושה של חג כבר נישאת באוויר, אנחנו מתכנסים עליך לספר, מעט מדמויותך להאיר. היום, ערב השנה החדשה, לאחר עשייה בת 14 שנה הגיע העת לומר תודה. אחרי ימים ארוכים ואין ספור משימות, את פורשת לגמלאות. לספר על פועלך משך כל התקופה יקצר הזמן, תקצר היריעה. איך מסכמים במילים שנים בהן ראית את שניידר כבית והוא לך מפעל חיים? ואין זה משנה מה הנושא: טיפוח קשרים / גיוס תורמים / סיור לאורחים / הנחיית כנסים / תכנון יום מחקר / זימון ליום עיון / חנוכת יחידה / הסרת הלט / ליווי משלחות / הפקת מסיבה / השקת לוח שנה / ערב התרמה / מופע הצדעה זיוה נקראת לדגל, מתגייסת למשימה בה תשקיע את הלב ואת כל הנשמה. במלוא המרץ והאון נרתמת, מתכננת, מבצעת, נותנת את הטון. כי כזו את וזו דרכך: בכל עת ובכל מקום משפיעה מטובך, שופעת רעיונות כריזמו, מנדבת את עצמך ללא כל חשבון. כמו כדור אנרגיה מגוון שופע תושייה עטוף ברקמה ססגונית של מקוריות כשרון וצנעה, מבורכת במעלות: כתיבה, עריכה, איור, ציור, יצירה, הנחיה וכדי להירגע: ניכוש עשבים, כיסוח הדשא, טיפוח הגינה. מיום הקמת בית החולים, היית מעורבת בעשרות נושאים, לקחת אחריות ללא לבטים, את התהילה הותרת לאחרים. זיוה, בבית החולים לילדים שזורה השקעה אדירה ולא מעט אירועים. את חלקם הובלת, באחרים היית שותפה, טביעת אצבעותיך לעד הרתה, וכל שאר התרומה בדפי ההיסטוריה של שניידר הלא היא כתובה!

באהבה ובהערכה רבה, הנהלת מרכז שניידר
נכתב ע"י לאה וייסמן, ערה"ש תשס"ו 2.10.2005

בראבו למצטיינים שלנו!

לאחר דיון מעמיק ברשימת המועמדים שהומלצו השנה לקבלת פרס "העובד המצטיין", הוחלט, על דעת חברי ועדת השיפוט של בית החולים, לבחור את ששת המועמדים הבאים כמצטייני שנה זו. קבלו את מצטייני מרכז שניידר לרפואת ילדים לשנת 2005

פרס ציון לשבח

שלמה מיכאל

טכנאי רנטגן במכון הדמיה

עבודתו של שלמה מתאפיינת בקפדנות יתרה, יכולת אלתור ומקצועיות רבה. הוא פועל בנמרצות וללא לאות, באותה רמת אכפתיות לאורך שנים

רבות של עבודה. התייחסותו האישית, השקעתו בהקלת סבלו של הילד על-ידי חיוך, הסבר והרגעה, ומצד שני, השקעתו בעזרה לעובד בכל תחום, ראויות להוקרה ולהערכה.

פרס מנהל המוסד וזוכה פרס המנכ"ל

פרופ' שי אשכנזי

מנהל מחלקת ילדים א'

פרופ' אשכנזי הינו קלינאי וחוקר, הזוכה להערכה רבה בארץ ובחו"ל. הוא בעל ידע מקצועי רב וראייה כוללת, הבאים לידי ביטוי באופן שבו הוא מנהל את המחלקה, וניחן ביכולת בין

אישית יוצאת דופן המתבטאת ביצירת קשרים חמים עם מטופליו ומשפחותיהם. פרופ' אשכנזי מהווה נכס לקהילת הרפואה בכלל ולמרכז שניידר בפרט. הוא מבצע את תפקידו במקצועיות, בצניעות, ברוח טובה, באהבה ובחום, ובונה אווירה מחלקתית של אחווה ושירות חם. לאור האמור לעיל, הוא זוכה לאהדה רבה מצד מטופליו הצעירים ובני משפחותיהם ולהערכה וכבוד מצד עובדי מחלקתו. על כל אלה ועוד נמצא פרופ' אשכנזי ראוי לקבלת פרס מנכ"ל, ובכך מהווה דוגמה ומופת למתמחים ורופאים צעירים.

פרס ציון לשבח

עדה שיכאודה

אחות אחראית אימונולוגיה, אלרגיה ועור

כאחות אחראית המופקדת על מספר תחומים מקצועיים, וכחלק מצוות רב-מקצועי, עדה יוזמת תהליכים לקידום וייעול המרפאה

ושותפה בהם. היא שותפה מלאה בקבלת החלטות ותורמת רבה בקידום נושאים מקצועיים. עדה מתאמת באופן יוצא מן הכלל בין המטפלים השונים ומצטיינת בקשר המיוחד שלה עם אנשי מקצוע בתחומים שונים. אחריות, מסירות ומוטיבציה הן תכונות מרכזיות המובילות אותה לאורך כל דרכה במערך האמבולטורי, עוד מתקופת עבודתה כאחות טיפול נמרץ בעבר.

פרס ציון לשבח

מלכה דיני

כוח עזר במחלקת פגים

מלכה מרגישה ומתנהגת כ"אם בית" וכאיש תחזוקה של הפגייה. היא מבינה את משמעות הניקיון במחלקה ופועלת בהתאם. כמו כן,

מלכה מבינה את תפקידה גם בתחום השירות ומתייחסת בהבנה ואמפתיה לאמהות ולעובדים, מפגינה תשומת לב לצוות העובדים ומנסה למלא את צרכיהם בזמן העבודה על הצד הטוב ביותר.

פרס הוקרה

רקפת צדוק

מזכירת הנהלת הסיעוד

רקפת היא בעלת מחויבות גבוהה והזדהות עם הארגון ועם הנהלת הסיעוד בפרט, נאמנה למקום עבודתה, אמינה ודיסקרטית. היא משמשת כאוזן קשבת לסקטור

האחים והאחיות בבית החולים, מטפלת באופן אישי בענייניהם, דואגת ונלחמת על זכויותיהם. כמו כן, היא תורמת ויוזמת בתחומים של שיפור ניהול המשרד, ניהול כוח האדם בסקטור הסיעוד וקידום תהליכי שיפור בעבודה.

פרס הוקרה

סאלח תכורי

עוזר הרדמה בחדר ניתוח

הזדהותו של סאלח עם הארגון, מטרותיו ועקרונותיו, באה לידי ביטוי ביחס היוצא מן הכלל שהוא מעניק לילדים המטופלים ולבני משפחותיהם.

במגע עם המטופלים הוא מפגין אדיבות ומשרה נינוחות על המטופל ומשפחתו. סאלח לוקח תפקיד מרכזי בעבודת הצוות וניכר כי מקצועיותו יוצאת הדופן נתמכת בידע רב.

היחידה לאשפוז יום: כי הכי טוב בבית

מצד אחד הם מאוד מיומנים במחלות ספציפיות ומורכבות, ומצד שני רואים את הילד במבט הוליסטי. "היחידה לאשפוז יום מהווה נקודת מפגש אופטימלית בין בית חולים לקהילה", אומר ד"ר אבי זכריה, מנהל היחידה, "אפשר לומר, שבמרכז שניידר אנו הדבר הכי קרוב לרופא המשפחה"

שבמחוז. "במשך הזמן תחום רפואת הקהילה עלה מדרגה, נזקק פחות לשירותים שלנו, וזו הסיבה שאשפוז יום עבר שינוי ומהווה כיום יחידה המתרכזת בתחומים ספציפיים, שעבורם אין מענה בקהילה", מציין ד"ר זכריה, "במקביל, בגלל הצוות המגובש שלנו, איכותו וזמינותו הגבוהה, הנהלת בית החולים משתמשת בנו כצוות משימות: אנחנו פרויקטורים לנושאים שונים, כמו למשל חיסון פגים ל-RSV."

מדי יום, בממוצע, שהים ביחידה כ-35 ילדים. חלקם מופנים על ידי רופאי הקהילה, חלקם מגיעים מהמיון של שניידר ואחרים הם ילדים ששחררו מאשפוז במחלקות אך זקוקים להמשך מעקב וביור. יש ילדים המגיעים לביור שלישי, ויש ילדים כרוניים שהצוות פוגש לאורך שנים כמו בתחום של מחלות מטבוליות, הפרעות אכילה ועוד. רבים מהילדים מגיעים ליחידה כדי לקבל טיפולים תוך-ורידיים - אנטיביוטיקה, סטרואידים, אימונוגלובולינים, רמיקייר (טיפול אנטי-דלקתי לחולים במחלות דלקתיות של המעי) וכדומה. "היתרון שלנו הוא קשר הדוק עם הרפואה הקהילתית, וזה בא לביטוי בזמינות גבוהה לביורים, בגב' מקצועי של בית חולים שלם ומוכוון-ילדים מאחורינו, ובמתן השתלמויות לרופאי הקהילה ויעוץ בקהילה", אומר ד"ר זכריה.

דריכות גבוהה לביור מדויק

מאז 1998, מנהל ד"ר אבי זכריה את היחידה לאשפוז יום ואחראי בה על מחלות מטבוליות מורכבות. כיום, יש לו "כובע" נוסף במרכז שניידר, כמנהל הסיכונים של בית החולים מטעם הכללית. כמי שנבחר לאחרונה למורה מצטיין בחוג לפדיאטריה באוניברסיטת תל אביב, אין פלא שהפן ההדרכתי-לימודי בולט ביחידה שבניהולו, אליה מגיעים לאורך השנה כולה סטודנטים באלקטיב, מתמחים ברפואת ילדים ומשפחה, רופאים עולים חדשים ועוד. לכל אלה יש בהחלט ממי ללמוד: צוות הרופאים ביחידה רכש במהלך השנים מיומנות רבה בביור של מחלות קשות ובטיפול בהן, בקשת רחבה של תחומים (ראו מסגרת). "אנו רואים לא מעט ילדים חולים מאוד", מסביר ד"ר זכריה, "מצד אחד מדובר במחלות מאוד מסוימות; מצד שני, אנו אחת המחלקות היחידות בבית החולים העוסקת בפדיאטריה כללית. אנו רואים את החולים שלנו בזווית של רופא הילדים, ולא דווקא בזווית של בעיה ספציפית. כאשר מדובר על ילדים מורכבים עם בעיות רבות, לאשפוז יום יש תפקיד חשוב מאוד. בכלל, ברפואה היתה במשך שנים מגמה של ספציפיציציה, ואילו עכשיו הכיוון הוא דווקא לראות את הילד כמכלול שלם, הוליסטי. היכולת של רופא משפחה או רופא ילדים בקהילה, לראות את כל

אתם מחפשים דרמות סוערות של הצלת חיים, לא תמצאו אותן ביחידה לאשפוז יום שניידר. מה שכן יש ביחידה הזאת, ובמינון גבוה, אלו הם מקרים רפואיים מרתקים ומורכבים המחייבים אבחנה מבריקה ולעיתים אף טיפול מיוחד. קחו למשל את הנער הערבי בן ה-16 שהגיע לביור של בעיה שהוא 'סוחב' מלידה: "בכל חודש הוא היה מעלה חום לשבוע עד עשרה ימים, עם מדדי דלקת מקסימליים וכאבי שרירים עזים", מספר ד"ר זכריה, מנהל היחידה לאשפוז יום, "המחלה לא אותרה בשום מקום ואף טיפול לא עזר. תוך שהותו פה העלנו אפשרות שהוא סובל ממחלה בשם Traps - מחלה דלקתית הגורמת לאיבוד הוויסות של גורמי דלקת בגוף, ותוצאתה היא פעילות דלקתית מופרזת. האבחנה נראתה לנו בתחילה כלא-סבירה, שכן מדובר במחלה נדירה שכלל אינה קיימת במזרח התיכון אלא רק באירופה. אחרי ביור מאוד אינטנסיבי הגענו לאותה מסקנה, והתעקשנו על בדיקה גנטית שאכן אישרה את האבחנה: הילד הזה הוא היחיד בארץ שאובחן כחולה Traps. פרסמנו את האבחנה הזאת בחו"ל והיא בהחלט יצרה תהודה. זהו, למשל, רגע של סיפוק מקצועי גדול עבורנו."

מקרה אחר, מיוחד ומרגש לא פחות, הוא של ילדה שנולדה עם איחור פסיכומוטורי וסבלה מבעיות עיכול. מלידתה, היא הוזנה בגסטרוסטום ועד גיל חמש לא טעמה דבר. המשימה שעמדה בפני הצוות היתה ללמד אותה לאכול. "אחרי שנה של טיפול אינטנסיבי רב-תחומי במרפאת ה-FTT שלנו, הילדה אוכלת ונהנית - ואוהבת במיוחד אוכל מתובל", מספר ד"ר זכריה בחיך, "השינוי הדרמטי הזה הביא עימו שיפור ניכר במדדי ההתפתחות שלה."

הילדים האלה, כמו רבים אחרים המגיעים ליחידה לאשפוז יום במרכז שניידר, מגיעים לבית החולים ל"יום עבודה": הם מטופלים במרפאות היום ביחידה וחוזרים לישון בבית. "כל עוד אין הכרח באשפוז, הטיפול הוא אמבולטורי", מדגיש ד"ר זכריה, "הילד בא לאשפוז יום, מקבל טיפול ושב לסביבתו הטבעית. ככל שזה ניתן מבחינה רפואית, מקומו של הילד הוא בבית."

היחידה עברה שינוי

היחידה לאשפוז יום הוקמה לפני כ-25 שנה, עוד בבילינסון, על ידי פרופ' ורסנו ופרופ' מימוני - שגם כיום, כמנהל מרכז שניידר, מכהן כ"מנהל המחלקה למיון ואשפוז יום ילדים", שתחתיה פועלת היחידה. מדובר באשפוז יום פדיאטרי כללי, המקיף את כל המחלות הפדיאטריות (להוציא אונקולוגיה). היחידה הוקמה בזמנו על מנת לתת מענה לרופאי הקהילה, לביצוע ביוריים שנחשבו דאז כמורכבים עבור הקהילה, ואילו היום ניתנים ברובם לביצוע במסגרת המרפאות

האנשים שמאחורי אשפוז יום

צוות היחידה לאשפוז יום כולל כ-20 איש: הצוות הרפואי מונה חמישה רופאים בכירים, שלושה מתמחים ברפואת ילדים, מתמחים ברפואת משפחה וסטאזרים. הצוות הסיעודי כולל ארבע אחיות - האחיות הראשית אסתי קזמירסקי ולצידה שלומית כץ, גליה זייקנר ואילנית פוזננסקי. על הכול מנצחות המזכירות טלי סאמט, אלגרה מועלם, חגית אפרתי ויאנה איילמן. לצוות הטיפול מתוספים, לפי הצורך, אנשי מקצוע כפסיכיאטרים, פסיכולוגים, דיאטניות ומרפאות בעיסוק המשלימים צוות רב-תחומי.

ביחידה פועלות מספר מרפאות עם התמחויות שונות. המבוקשת ביותר מביניהן היא **מרפאת האכלה ואכילה לגיל הרך** - FTT, בהנהלת ד"ר דוד שטייר. צוות רב-תחומי ובו רופא, אחיות, דיאטניות, מרפאה בעיסוק וגורמי בריאות הנפש מטפלים בה בילדים צעירים עם בעיות אכילה ומעניקים הדרכה להורים בנושא האכלה.

מרפאה מצליחה נוספת היא **מרפאת מתבגרים**, בהנהלת ד"ר ירדנה דנציגר, שגם בה מושם דגש על בעיות אכילה.

מרפאה רב-תחומית אחרת היא **מרפאת כאבי ראש** בהנהלת ד"ר טלי אידליץ מרקוס, המשלבת נירולוגיה, עיניים, בריאות נפש ועוד.

ד"ר שי חיימי, מומחה למחלות זיהומיות, מנהל במסגרת היחידה **מרפאה למחלות זיהומיות** בשיתוף היחידה למחלות זיהומיות בשניידר.

ד"ר תמי שטיינברג מפעילה אחת לשבוע **מרפאת נירולוגיה** לילדים הנזקקים לבירורים נירולוגיים דחופים.

ד"ר מאשה מוכמל מנהלת **מרפאת ראומטולוגיה**.

את **המרפאה המטבולית** מנהל ד"ר אבי זכריה, בסיוע שרית הדיאטנית ואנשי מקצוע נוספים ממרכז שניידר.

התמונה, היא זו שהופכת אותנו כיום לגורם מרכזי ברפואת הילדים. אפשר לומר שבבית החולים, אנו הדבר הכי קרוב לרופא המשפחה."

מכיוון שרפואת הקהילה הלכה והשתכללה עם השנים, ולאור התשתית המקצועית והתנאים האיכותיים שמציעה היחידה לאשפוז יום, מגיעים כיום ליחידה מקרים מורכבים יותר מבעבר. "בכל הקבוצות, בכל תחומי המחלות, אנו נתקלים בחולים יותר מורכבים, וזה מאתגר אותנו כל פעם מחדש. יש אצלנו דריכות גבוהה קודם כול לבירור מדויק, ומוכנות לתת מענה בזמינות ובגמישות גבוהות. עומס העבודה אצלנו אף פעם לא 'איזי' - תמיד 'ביזי', ומי שיכול לספר לכם על כך הן האחיות והמזכירות, המהוות את המנוע של היחידה."

"כמעט בכל יום אני לומד משהו חדש"

לפני שד"ר זכריה נעלם לנו לטובת הילדים, ההורים והצוות במחלקה, אנו מספיקים להגניב עוד כמה שאלות קצרות.

אילו תכונות צריך כדי להיות רופא מצליח ביחידה שלך?

"להיות פדיאטר כללי טוב, עם ראייה כוללת, לראות את הילד במבט יותר הוליסטי ולעשות שימוש נכון בספציפיקציות שלנו."

מהו הקושי או האתגר המרכזי בעבודה שלכם?

"במחלקת האשפוז, להבדיל מאשפוז יום, הילד זמין לצוות בכל עת. פה אנחנו בסד של שמונה-עד-ארבע. צריכים להיות מאוד יעילים ולסיים בזמן, כי הילד צריך ללכת הביתה. לכן חשוב שנהיה מאוד חדים בבירור, כדי שהילד והוריו לא ייאלצו להגיע אלינו לביקור נוסף."

מבחינה אישית ומקצועית, מה מושך אותך בתחום הזה?

"ביחידה שלנו יש עניין מקצועי רב, והמון רפואה. בכל פעם אני מופתע שוב לגלות אילו דברים חדשים עוברים לנו מול העיניים, למרות כל הניסיון שצברנו. אין כמעט יום שאני לא מוצא עצמי לומד משהו חדש."

מה החזון שלך לגבי היחידה? מהן השאיפות לעתיד?

"לתפיסתי, אשפוז יום צריך להוות את לבו של מרכז אמבולטורי בבית החולים. החזון הוא להקים בית חולים יום, שכולל את כל

החלק האמבולטורי - מרפאות חוץ, חדרי ניתוח חוץ ואת החלק שלנו - שלדעתי צריך להיות 'מרכז עצבים' של מערך כזה. הקמת בית חולים אמבולטורי מהווה חלק מתוכנית הפיתוח של מרכז שניידר, ואני תקווה שזה אכן יתממש. נקודה חשובה היא חיזוק שיתוף הפעולה עם הקהילה. צריך לדעתי לקום, במסגרת הכללית, מרכז לרופאי קהילה בתחומי ילדים ומשפחה, ואני סבור שאנו עם כל הידע שנצבר כאן, מתאימים להיות מרכז כזה, שאליו יוכלו רופאים לא רק להפנות מטופלים אלא גם להגיע להשתלמויות. יש אצלנו פוטנציאל שלא מנוצל דיו: היחידה שלנו היא נקודת מפגש אופטימלית בין בית חולים לקהילה."

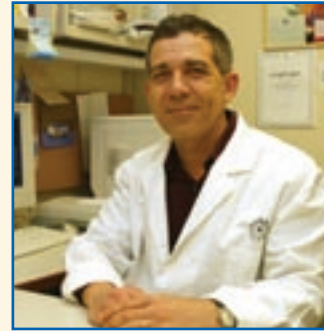
גילוי עולמי בשניידר: גן חדש הגורם לפיגור שכלי

התגלית, המאפשרת למנוע את הופעת המחלה בקרב האוכלוסייה בסיכון, זיכתה את הצוות בפרס האיגוד הישראלי לגנטיקה

נערך במשך שלוש שנים בהשתתפות משפחות ערביות, שבהן ילדים הסובלים מפיגור שכלי קשה. הפיגור השכלי מתבטא בעיכוב התפתחות מוטורית, חוסר יכולת דיבור, חוסר יכולת לתקשר ותלותיות. תחילה, איתרו החוקרים את מיקומו של הגן הפגום על גבי כרומוזום 19, ובהמשך הצליחו לזהות את הגן עצמו. מדובר בגן חדש הקרוי CC2DIA, אשר תפקידו הביולוגי לא היה ידוע עד כה. יצוין כי שיעור הנשאות לגן הפגום, בקרב האוכלוסייה בסיכון, עומד כיום על 1 ל-10. זיהוי הגן תורם להבנת המנגנון הביולוגי להתפתחות הפיגור השכלי, מאפשר למנוע את הופעת המחלה בקרב האוכלוסייה בסיכון ואף הביא כבר לאבחון מוקדם ולמניעת לידתם של ילדים חולים במחלה, באמצעות בדיקת נשאות להורים ובמקרה הצורך גם לעובר.

פרס האיגוד הישראלי לגנטיקה הוענק בספטמבר האחרון למומחי מרכז שניידר לרפואת ילדים, על מציאת גן חדש הגורם לפיגור שכלי קשה. תוצאות המחקר, שזיכה את שניידר גם בפרס מטעם איגוד רופאי הילדים בישראל, הוצגו לאחרונה בכנס האיגוד האמריקני לגנטיקה של האדם שנערך בסולט לייק סיטי.

את המחקר ערכו פרופ' מוטי שוחט, מנהל המכון הגנטי בשניידר, וד"ר לינה באסל מהמכון, בשיתוף צוות המעבדה במכון למחקר רפואי ע"ש פלזנשטיין. "גילוי הגן הגורם לפיגור שכלי משמעותי מאוד באבחון מוקדם של המחלה ובהבנת התהליך הביולוגי הגורם להתפתחותה", אומר פרופ' שוחט, "הגילוי חשוב עוד יותר כאשר מדובר על שכיחות גבוהה מאוד של המחלה בקרב האוכלוסייה בסיכון". המחקר

פרופ' שוחט

ד"ר באסל

התינוק שנולד מחדש בגיל עשרה ימים

בניתוח מוח מיקרוכירורגי הוסר גידול מראשו של אורן, שרק נולד

השלישי במוחו. עשרה ימים לאחר שיצא לאוויר העולם הוא נכנס לניתוח, כשהוריו המודאגים ממתינים בדאגה. הנירוכירורגים והמרדמים התכוננו לניתוח מורכב ומסוכן כשהם צופים איבוד דם רב בכמות שעלולה לסכן את חייו של

קשה להיכנס לנעליהם של הורים, המתבשרים כי תינוקם עומד להיוולד עם גידול מוחי. החשש, אם יצליח גופו השברירי לעמוד בניתוח, הוא גדול. רבות מוטל על כף המאזניים, כאשר כל התערבות כירורגית עלולה להשפיע על חייו ועל תפקודו בעתיד. כך קרה לאשה בשנות השלושים לחייה, אשר התייבבה בשבוע ה-40 להיריונה לבדיקת אולטראסאונד שגרתית. דבר לא העיד על מה שעתידי להתרחש, במיוחד כאשר תוצאות האולטראסאונד שהתבצע שלושה שבועות קודם לכן היו תקינות לחלוטין. אולם הפעם, הכול נראה אחרת. בבדיקה התגלה ממצא בחדר השלישי והתחלה של הגדלת חדרי המוח. האשה נלקחה לבדיקת MRI שאישרה את חשדם של הרופאים: מדובר בגידול בגודל של לא פחות משלושה סנטימטרים, במרכז מוחו המתפתח של העובר, בחדר השלישי. בהתייעצות עם ד"ר שלום מיכוביץ, מנהל היחידה לנירוכירורגיית ילדים בשניידר, הוחלט לנתח את התינוק בסמוך מאוד ללידה. למרות שהגידול אותר קרוב לוודאי כשפיר, היה ברור שניתוח בפעוט כה קטן הוא מסוכן ומסוכן, על אחת כמה וכמה כשמדובר במוח. ההורים הנרגשים הבינו את הסיכויים והסיכונים, ועל אף החששות הגדולים החליטו לשלוח את בנם שטרם נולד אל שולחן הניתוח, אל ידיהם של צוות המנתחים בשניידר. התינוק אורן נולד בלידה רגילה, ללא כל בעיה נראית לעין, אולם בדיקת MRI אישרה שוב את הממצא: הגידול ממלא את כל החדר

ד"ר מיכוביץ' ואורן

צילום: גלעד קוולרצ'יק

התינוק, הניתוח יצא לדרך בשיטה מיקרוכירורגית, בעזרת מיקרוסקופ ניתוחי וללא חדירה לרקמת המוח. הגידול הוסר בהצלחה מתוך מרכז המוח - החדר השלישי, דרך מעבר בין שתי ההמיספרות של המוח, והתינוק נשלח להתאוששות בפגייה. הפתולוגיה הראתה שאכן הוסר גידול שפיר, הצומח מרקמה המייצרת את נוזל המוח בתוך החדרים, ובדיקות ראשוניות הראו תפקוד ניורולוגי תקין. עשרה ימים מאוחר יותר יצאו בני המשפחה מבית החולים כשלפניהם עוד בדיקות רבות שיכריעו את הצלחת הניתוח. ואכן, חודשיים לאחר מכן, בבדיקת MRI נוספת, נראה כי לא נותר זכר לגידול המאיים. ההורים המאושרים מדווחים על תפקוד תקין, תינוק חייך ויפה... ואור גדול בבית.

חדש במכון הלב: מקפיאים את הפרעות הקצב

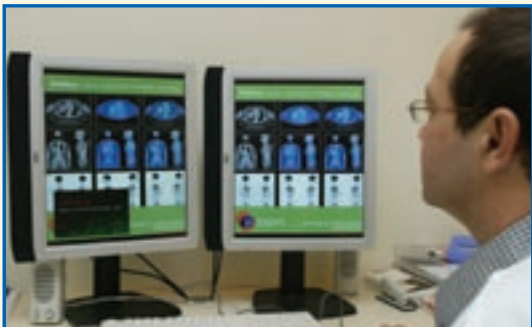
לראשונה בארץ בילדים: שיטה חדשנית של צנתור בקור. הפלוס של מינוס 70 מעלות

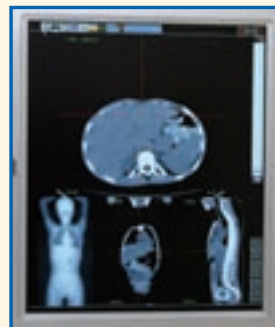
בחודש נובמבר האחרון בוצעו במרכז שניידר, לראשונה בילדים, צנתורים בקור לטיפול בהפרעות קצב מורכבות. מדובר בשיטה חדשה, המיושמת כבר בעולם ומבוצעת לראשונה בארץ בקרב ילדים. הצנתור המיוחד, בקור של מינוס 70 מעלות, מבוצע בילדים הסובלים ממוגון הפרעות קצב מורכבות, שלכולם מאפיין זהה: מוקד הפרעת הקצב נמצא אצלם קרוב למערכת ההולכה הנורמלית של הלב. לכן, צנתור וצריבה בשיטה הקונבנציונאלית (בעזרת גלי רדיו) עלולים לגרום לפגיעה במסלול הנורמלי ולהזדקקות לקוצב לב. השיטה החדשה של צנתור בקור נמצאה כבטוחה יותר והיא בעלת סיכויי הצלחה של 80 אחוז. הרעיון הוא להביא לחיסול מוקד הפרעת הקצב על ידי הקפאתו (קריואבלציה). בשיטה זו נעשה שימוש בקטטר כדי להעביר אנרגיה, היוצרת הקפאה ומחסלת את הפרעת הקצב. בשיטת הצריבה בקור קיימת נקודת חזור, כך שבמקרה של פגיעה במסלול הנורמלי ניתן לעצור את המהלך ללא הזדקקות לקוצב לב. אם לא נוצרה פגיעה, ניתן להמשיך עד לריפוי מלא. הצנתורים מבוצעים על ידי צוות יחידת הצנתורים במכון הלב בשניידר בראשות ד"ר רמי פוגלמן, מנהל יחידת הפרעות קצב לב. לצורך השקת הפעולה וביצועה בארץ נחתו בשניידר שני רופאים קנדים, פרופ' רוברט המילטון ופרופ' ג'ואל קירש מבית החולים לילדים בטורונטו, שהשתתפו בצנתורים הראשונים. רופאים מכל הארץ הגיעו למרכז שניידר על מנת לצפות בצנתורים.

תחנת PET-VUE: ללכת "בלי", להרגיש "עם"

חדש ברפואה הגרעינית - תחנת צפייה בבדיקות PET/CT, משפרת את יכולת המעקב הדיאגנוסטי

ד"ר בר-סבר והתחנה החדשה

צילום בדיקת PET/CT

ניתן לעשות זאת בקלות. תחנת ה-PET-VUE מתוצרת חברת Segami מאפשרת להציג באופן מלא את בדיקות ה-PET/CT ובכך משפרת את המעקב הדיאגנוסטי בילדים שביצעו את הבדיקות בבתי חולים אחרים. הבדיקות מועברות על CD או ברשת מחשבים אל תחנת העבודה, וניתנות לצפייה ופיענוח ביחידה לרפואה גרעינית, בדיוק כמו בתחנת עבודה מקורית של מצלמת PET/CT.

קפיצת מדרגה נוספת בתחום הרפואה הגרעינית במרכז שניידר: לאחרונה נקלטה ביחידה לרפואה גרעינית תחנת PET-VUE מתקדמת, המאפשרת הצגה מקצועית ומלאה של בדיקות שבוצעו מחוץ לכותלי שניידר על ידי מצלמת PET/CT. תחילה, מעט רקע: מיפוי PET עם גלוקוז המסומן באיזוטופ ^{18}F , מוסרים מידע מטבולי בעל חשיבות עליונה באבחון ומעקב של גידולים רבים. מצלמת PET/CT עושה מיזוג, "co-registration", של המידע המטבולי ממיפוי ה-PET עם מידע אנטומי מציילומי ה-CT. המידע המשולב משפר במידה רבה את הדיוק האבחנותי של הבדיקה. עד כה, היכולת של מומחי שניידר להתרשם מציילומי הבדיקה ולחוות דעה על הפענוחים שניתנו לפי בקשת הרופאים האונקולוגים, היתה מוגבלת. מעתה, באמצעות התחנה החדשנית,

נפתחה מרפאה ראשונה מסוגה לכירורגיה פלסטית אונקולוגית

חדש במרכז שניידר: מרפאה ראשונה מסוגה, לכירורגיה פלסטית אונקולוגית לילדים, נחנכה בסוף חודש דצמבר בבית החולים. המרפאה החדש מיועדת לעסוק באוכלוסייה של ילדים חולי סרטן, הסובלים מבעיות של כירורגיה פלסטית. ד"ר דין עד-אל, מנהל המחלקה לכירורגיה פלסטית ויחידת הכוויות במרכזים הרפואיים רבין ושניידר, מסר, כי במרפאה יטופלו ילדים עם דפורמציות משניות לטיפולים רדיותרפיים וכימותרפיים, ילדים עם בעיות של גידולי עור ורקמה רכה ראשוניים ומשניים לטיפולים אונקולוגיים, וילדים המועמדים לניתוחים אונקולוגיים הדורשים שחזורים מורכבים. המרפאה, שבשלב הראשון תנוהל על ידי ד"ר עד-אל, תפעל פעם בחודש במרפאה לכירורגיה פלסטית בקומה החמישית במרכז שניידר. רופאים מוזמנים להפנות ילדים מתאימים למרפאה החדשה.

סכיזופרניה: עכשיו יודעים שזה גנטי

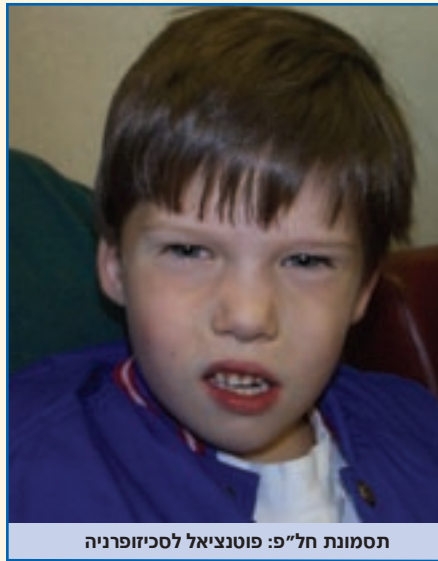
מחקר חדש של ד"ר דורון גוטהלף, מנהל המרפאה לגנטיקה התנהגותית במרכז שניידר, שופך אור על התהליכים הגנטיים הגורמים למחלת הסכיזופרניה במתבגרים

חל"פ. ילדים אלו נבדקו לראשונה בגיל 13 שנים ובשנית בגיל 18 שנים לערך. החוקרים גילו כי במהלך גיל ההתבגרות, כשליש מבעלי התסמונת פיתחו סכיזופרניה. כמו כן אותר בילדים אלו הגן התורם להתפתחות המחלה ושמו COMT. גן זה מקודד לאנזים

האחראי על פירוק דופמין במוח. עודף של דופמין גורם לסימפטומי הפסיכוזה של המחלה, ועל כן כל התרופות הקיימות כיום לטיפול בסכיזופרניה (תרופות נוגדות-פסיכוזה) פועלות על ידי הורדת עודף הדופמין. המחקר מצא שאותם ילדים בעלי התסמונת, שסבלו מחסר קיצוני בגן COMT, סבלו מירידה חריפה בנפחי האונה הקדמית של המוח, מירידה ביכולות החשיבה המילולית והשפתית ומהתפרצות סימפטומים פסיכיאטריים בגיל ההתבגרות.

לאזן את רמת האנזים COMT

ממצאים אלו מצטרפים למחקרים אחרים בחולי סכיזופרניה מבוגרים, המעידים על מעורבות הגן COMT בגרימת המחלה.

תסמונת חל"פ: פוטנציאל לסכיזופרניה

הגן מהווה גורם לפגיעה ביכולות החשיבה, הקיימת במחלת הסכיזופרניה. הטיפולים הקיימים עד כה למחלה יעילים בהרגעת הסימפטומים הפסיכיאטריים אך פחות יעילים בליקויים הקוגניטיביים הנגרמים מהמחלה. תוצאות ראשוניות מניסוי שנערך לאחרונה במרכז המחקר האמריקני (National Institute of Mental Health) מראות, שתרופות חדשות אשר מאזנות את רמת האנזים COMT אכן מביאות לשיפור בתפקוד המחשבתי של חולי סכיזופרניה. בארץ, מטופלים ילדים ומבוגרים הלוקים בתסמונת חל"פ במרפאה לגנטיקה התנהגותית, הפועלת במסגרת המחלקה לרפואה פסיכולוגית במרכז שניידר. המרפאה, שהוקמה על ידי ד"ר גוטהלף, ומרוכזת על ידי הפסיכולוגית מרב בורג, קיימת מזה חמש שנים. היא מטפלת בכ-200 משפחות של ילדים הלוקים בתסמונת חל"פ ובכ-80 משפחות של ילדים הלוקים בתסמונת גנטית נוספת, הנקראת תסמונת ויליאמס. המרפאה מספקת למטופלים ייעוץ וטיפול רפואי בכל המחלקות בבית החולים (ביניהן המכון להתפתחות הילד, אנדוקרינולוגיה, קרדיולוגיה, נירולוגיה ואורתופדיה), ובמסגרתה נערכים אבחונים קוגניטיביים לשם השמה במסגרות חינוכיות מתאימות. כל ילד המטופל במרפאה עובר אבחון פסיכולוגי מקיף, שבמהלכו נבדק הצורך בטיפול פסיכולוגי ו/או פסיכיאטרי. משפחות, המתמודדות עם גידול ילד הלוקה בתסמונת גנטית נדירה, זקוקות לתמיכה, יעוץ וליווי מתמשכים, ונעזרות במרפאה הייחודית בשניידר בהתמודדות עם הקשיים הרפואיים והפסיכולוגיים הכרוכים בטיפול בילדים בעלי צרכים מיוחדים.

סכיזופרניה היא מחלה הכרוכה בסבל אנושי רב ומתבטאת בהזיות, מחשבות שווא ופגיעה ביכולות החשיבה והתפקוד. המחלה נוטה להתפרץ בגיל ההתבגרות או בבגרות המוקדמת. בישראל ישנם עשרות אלפים הלוקים במחלה ובשל הנכות הכרוכה בה מרביתם אינם מסוגלים

לעבוד במסגרת שאינה מוגנת, דבר המהווה פגיעה קשה באיכות חייהם ונטל כבד על משפחותיהם ועל החברה. בעבר מקובל היה לחשוב שהמחלה נגרמת בשל גורמים סביבתיים כגון יחסים משפחתיים סבוכים והורות "לא-טובה". בשנים האחרונות הוכח שתיאוריות אלו אינן נכונות, ושלסכיזופרניה יש נטייה גנטית חזקה. התורשתיות של מחלת הסכיזופרניה, כפי שנמצאה במחקרי תאומים, היא כ-70%. מידת תורשתיות זו גבוהה בהרבה אף מהתורשתיות של מחלות רפואיות בעלות נטייה תורשתית מובהקת כגון סרטן שד, אסתמה ויתר לחץ דם. למרות התורשתיות הגבוהה של מחלת הסכיזופרניה, עדיין לא הצליחו למצוא את הגנים שגורמים למחלה - זאת

מכיוון שסכיזופרניה, מחלה המוגדרת על ידי סימפטומים, נגרמת ככל הנראה מפגיעה במספר רב של גנים. זהות הגנים הגורמים למחלה משתנה קרוב לוודאי בהתאם למשתנים כגון גיל התפרצות המחלה, חומרתה של הסכיזופרניה והסימפטומים הנלווים לה.

שכיחות גבוהה - בדומה לאוטיזם

על מנת למצוא את הגנים הגורמים למחלה, יש לאתר מחלות תורשתיות ידועות אשר אחוז גבוה מהלוקים בהן מפתח סכיזופרניה. התסמונת הגנטית, המהווה את גורם הסיכון הגבוה ביותר לפתח סכיזופרניה, הינה תסמונת חיר-לב-פנים (חל"פ) הנקראת גם לפי הפגם הגנטי הגורם לה, "תסמונת החסר של כרומוזום 22". הפגם הגנטי הגורם לתסמונת זו, חסר של מקטע זעיר מכרומוזום 22, נתגלה רק בשנים האחרונות. שכיחות התסמונת גבוהה יחסית, בדומה לאוטיזם ולתסמונת טורט, אך היא איננה מוכרת דיה ועל כן גם תת-מאובחנת.

בגיליון חודש נובמבר של הירחון Nature Neuroscience מתפרסם מחקר בהשתתפות חוקר ישראלי, ד"ר דורון גוטהלף, ששופך אור על התהליכים הגנטיים הגורמים למחלת הסכיזופרניה במתבגרים. ד"ר גוטהלף, פסיכיאטר ילדים המנהל את המרפאה לגנטיקה התנהגותית במרכז שניידר, ביצע את המחקר במרכז לפסיכיאטריה ו-Neuroscience באוניברסיטת סטנפורד. במחקר זה עקבו ד"ר גוטהלף ועמיתיו לאורך חמש שנים אחר 24 ילדים עם תסמונת

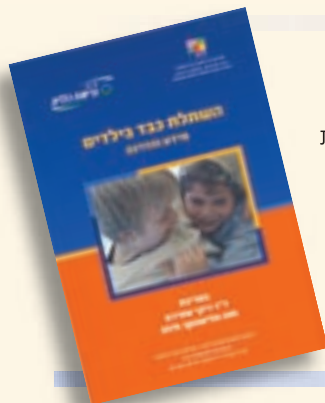

אחיות מקימות פורום מקצועי – חלום שמתגשם

המהווה חלק מהאגוד הישראלי לכירורגיה פלסטית ובהוצאת הביטאון "פלסטיתון". **ג'אח זייד**, אח אחראי טיפול נמרץ, הקים את פורום אחיות טיפול נמרץ ילדים, שסוקר באחד הגיליונות הקודמים של "פאזל". **יהודית לימור**, אחות אחראית ביחידה להשתלות מוח-עצם, שותפה להקמה ולפעילות של פורום אחיות BMT. **ענת פלס-בורץ**, מתאמת השתלות מח עצם, **ותרצה שילר**, אחות אחראית במחלקה האונקולוגית, פעילות במסגרת העמותה לקידום הסיעוד האונקולוגי וחברות מערכת של ביטאון העמותה. **רחל גבע**, אחות אחראית אשפוז ג', **נורית זוסמן**, אחות אחראית אשפוז א' ו**איריס גרינבאום**, אחות אחראית אשפוז ב', חברו יחד כדי להקים פורום ארצי של אחיות אחראיות של מחלקות אשפוז ילדים בכל הארץ. הנהלת הסיעוד מחזקת את ידיו של האחיות המהוות שגרירות נאמנות של מרכז שניידר.

בשנים האחרונות מתקיימת פעילות כלל-ארצית נמרצת של אחיות, המתבטאת בהקמת פורום או עמותה מקצועית בתחומים קליניים מוגדרים. לפורומים הללו מטרת חשובות לקידום הסיעוד בתחום קליני מוגדר: הגברת שיתוף הפעולה בין הצוותים השונים תוך שיתוף בידע והפצתו, קביעת פרופיל מקצועי והכשרה נדרשת לאחות בתחום קליני מוגדר, קביעת קווים מנחים לטיפול המבוססים על מחקרים עדכניים (Evidence Based Nursing), קידום החינוך והמחקר בסיעוד, קיום ימי עיון, קורסים, כנסים, ואף הוצאת ביטאון מקצועי. הסיעוד בשניידר מוביל, שותף ויוזם בתחום זה במגוון פעילויות: **רחל (רוחי) גודינגר**, אחות אחראית במחלקה הכירורגית, הקימה את הפורום הארצי של אחיות כירורגיות ילדים. **גלית שי**, אחות אחראית במרפאה לכירורגיה פלסטית, שותפה ופעילה בהקמת החטיבה הסיעודית

השתלות כבד בילדים: הכול בחוברת החדשה

חוו פלישהקר, אחות אחראית ביחידה לגסטרואנטרולוגיה, מחלות כבד ותזונה, חברה לד"ר ריקי שפירא, מנהלת השירות למושתלי כבד, בהוצאה לאור של חוברת מידע והדרכה בנושא השתלות כבד בילדים. בסיוע אנשי מקצוע נוספים, שלקחו חלק בכתיבת התכנים, ראתה אור חוברת מהודרת ומאויירת להפליא, המיועדת למושתלי כבד ולבני משפחתם. בחוברת 14 פרקים המתייחסים לנושאים חשובים, החל ממבנה הכבד הבריא ופעילותו, דרך ניתוח השתלת כבד ועד חזרה לשיגרה. בהזדמנות זו ברצוננו להודות לחברת רוש פרמצבטיקה (ישראל) בע"מ ולמר עמנואל לוי, על תרומתם הנכבדה להפקתה של חוברת זו. כל הכבוד להוגים ולמבצעים!

אמבולטורי בארה"ב: השתלמות שהיא חוויה

בתחילת חודש מאי 2005 נשלחתי מטעם מרכז שניידר להשתלמות בארה"ב למשך חודש ימים. מטרת הנסיעה היתה פיתוח מערך טיפולי מתקדם במרפאה הכירורגית, לטיפול באוכלוסיית הילדים העוברים ניתוחים ו/או טיפולים ייחודיים. ההשתלמות הקיפה שני נושאים עיקריים: האחד, מומים מולדים של פי הטבעת, בבית החולים שניידר בלונג איילנד, ניו-יורק. השני - דפורמציות של בית החזה בבית החולים CHKD בנורפולק, וירג'יניה. בבית החולים לילדים שניידר בניו-יורק פגשתי לראשונה את ד"ר פנה (Pena) ואת האחיות העובדות עימו, קתלין אליו. ד"ר פנה, שעל שמו נקראים הניתוחים הסובבים את פי הטבעת, הוא מומחה בעל שם עולמי והשהות במחיצתו ובמחיצת קתלין היתה מאתגרת ומעשירה מבחינה מקצועית. בבית החולים השני בוויג'יניה פגשתי בד"ר נוס (Nuss) ובטינה ג'סטין, האחיות הצמודה אליו. גם ד"ר נוס הוא מנתח בעל שם, שעל שמו נקרא הניתוח לתיקון עיוות בית החזה המכונה "חזה סנדלרים". במהלך שהותי בבתי חולים אלו התרשמתי מקרוב מעבודת האחיות כמרכזת תחום. אחיות אלו ממלאות תפקיד מרכזי בתיאום בין כל הגורמים המטפלים, מהוות משאב ידע וכתובת לילד ומשפחתו ומלמדות צוותים בבית החולים. היתה זו השתלמות מרתקת ומעשירה.

רותי מזרחי

אחות אחראית מרפאה כירורגית

ייצוג מכובד בכנס העמותה למחקר בסיעוד

צוות אשפוז ב', בהרכב נכבד של שמונה אחיות, הדרים לאוניברסיטת בן-גוריון לכנס של העמותה הישראלית למחקר בסיעוד. בכנס הציגה איריס גרינבאום, אחות אחראית במחלקה, את עבודת המחקר "ניטור סימנים חיוניים: באחריות מי?". העבודה, שנושאה הינו הלימה בין הוראות רופא לניטור לבין ניטור בפועל על-ידי האחיות, זכתה לפני שנה במענק מחקר מטעם העמותה. יישר כוח לאיריס ולכל צוות המחקר.

נושאי הדגל של ריפוי בעיסוק לילדים

והפעם אנו מכוונים את הזרקור אל צוות המכון לריפוי בעיסוק, בהנהלת בתיה הימלפרב

המקצוע הנקרא ריפוי בעיסוק (Occupational Therapy) מהווה מקצוע טיפולי-שיקומי-חינוכי, שנועד לספק לאדם כלים ומיומנויות על מנת להתמודד עם דרישות החיים. כשמדובר בילדים, המטרה היא לסייע להם להגיע לעצמאות תפקודית בחיי היום-יום בהתאם לגילם, מצבם הרפואי ויכולתם האינטלקטואלית והרגשית. "הפילוסופיה של המקצוע היא לקדם את החלקים הבריאים של החולה, כדי ש'יקחו על עצמם' את התפקידים של החלקים המתקשים לתפקד", אומרת בתיה הימלפרב, מנהל המכון לריפוי בעיסוק במרכז שניידר לרפואת ילדים.

ריפוי בעיסוק הוא מקצוע אקדמי.

רונית זטלר-זליג באונקולוגית, יוליאנה אשל במרפאת הפרעות אכילה, נילי וינרוב בילדי כוויות ובשיקום, הדרה יגד-וילנצ'יק בכוויות ובשיקום; ובהתפתחות הילד יונת וולין, רותם בן ברית ונעמה אוריאל.

השירות ניתן לחתך נרחב של יחידות בית החולים, תוך קדימות לילדים מתוך שניידר - זו תפיסת העבודה של המכון. בתיה: "אנו מתחברים לצוותים של מרפאות או מחלקות, ולעתים משתלבים בצוות אד-הוק שנוצר עבור ילד ספציפי. בתחום התפתחות הילד אנו עובדים בשיתוף פעולה הדוק עם פיזיותרפיסטים, קלינאיות תקשורת, פסיכולוגים, רופאים ועובדות סוציאליות. הממשקים שלנו הדוקים מאוד, הן עם גורמים רבים בבית החולים והן מחוצה לו."

האתגר של העבודה עם ילדי המחלקה האונקולוגית מוטל על שכמה של רונית. "כל ילד מצוי במצב שונה של המחלה, ואני נתקלת כמעט בכל בעיה אפשרית. היעד הוא לתת לילדים אלו כלים לתפקד במהלך המחלה ועזרה בחזרה לשגרה הבריאה". בעיות אחרות הן מחלות נירולוגיות, הפוגעות בשלד ובשרירים ומכך בתפקוד העצמאי. בילדים נפגעי כוויות הסובלים מצלקות, המטרה היא לשקם תפקודית את הילד בטיפול שיקומי ארוך-טווח כבר מהשלב האקוטי של הפגיעה עד שנתיים ויותר מהאירוע. הטיפול בילד שנכווה ובמשפחתו מחייב התייחסות כוללת ומתן מענה לסבל הקשה של הילד, תוך הבנה של דחיפות הטיפול. הטיפול כולל אבחון ראשוני, מדידת חבישות לחץ, התאמת יריעות סיליקון במידת הצורך ומתן הדרכה להורים וילד.

בעיות אכילה והאכלה יכולות להיות חלק מבעיות התפתחות, מבעיות התנהגותיות-רגשיות, ממחלות או מליקויים בויסות החושי.

המכון בשניידר משמש כמרכז הדרכה אקדמי, קולט סטודנטים להכשרות קליניות ומקיים קשר הדוק עם האוניברסיטאות. בתיה: "מטפל טוב צריך תכונות של סובלנות, סבלנות, אבחון וזיהוי צרכים, ובעיקר יכולת הכלה של המטופל ומשפחתו. אנו מנסים להעביר זאת גם לדור הבא של המקצוע".

משחקים מהווים אמצעי מרכזי בטיפול ריפוי בעיסוק, שכן התפקוד המרכזי של ילד נמדד במשחק. בתיה זכרת כיצד ילד שטופל אצלה ביקש מאמו לפגוש את "הרופאה של המשחקים"... כלי טיפולי נוסף הוא הסנוזל ("החדר הלבן"), חדר גרייה רב-חושית, המתאים לילדים עם בעיות תחושתיות, וכמוהו חדר אינטראקטיבי ובו משחקי מחשב ופלייסטיישן, שנועד לדמות את סביבת החיים הרגילה של הילד ולאפשר לו להתקדם מבחינה תפקודית בתוך עולמו המוכר.

במכון מטפלים בילדים עם עיכוב התפתחותי, ילדים שעברו טראומות כמו תאונות דרכים ופיגועים וסובלים משברים, כוויות ופגיעות ראש, ובילדים עם מגוון של מחלות: אונקולוגיות, נירולוגיות ועוד. ארבעת תחומי הפעילות המרכזיים במכון הם אבחון וטיפול בבעיות התפתחות, בעיות אכילה והאכלה, טיפול בפלסטיקה (כוויות וצלקות), הערכה וטיפול בתפקוד הגפיים העליונות אחרי ניתוחים או לפניהם, כולל הכנת סדים.

מרפאה בעיסוק המתמחה בילדים נדרשת לידע מעמיק בהתפתחות הילד. זהו המאפיין המשותף לכל בנות הצוות, שברובן עובדות באשפוז יום שיקומי, ובנוסף, בעלות התמחויות ספציפיות:

מדי חודש מגיעים אל מרכז שניידר לרפואת ילדים מכתבי תודה רבים, מהורים ומשפחות המבקשים להוקיר את הצוותים המטפלים ולשבח אותם. לפניכם, "דוגמית" הכוללת חמישה מהמכתבים הללו

לא נשכח אתכם לנצח

לכל צוות הפגייה הנפלא: ברגעי פרידה כה מרגשים בורחות להן המילים אך מילה אחת פורצת היישר מעמקי הלב, תודה, תודה... על ההשקעה ללא לאות על הטיפול במסירות, על כל זאת ועוד תבורכו, לקצור מפרי עמלכם תצל'חו... לא נשכח אתכם לנצח.

משפחת פרל

זכרונות נעימים מתקופה פחות נעימה

לצוות אשפוז ג': לכוח העזר, המנקות והמאכילות, למורות, למזכירות ולאחיות, לסטודנטים ולסטודנטיות, לרופאים ולרופאות - לכולם, שהענקתם תחושה של אכפתיות, התחשבות ואין סוף מסירות, סבלנות וסובלנות לכל בקשה, תשובה לכל שאלה עם המון פתיחות ואהדה ורצון לעזור לנו להתגבר על כל קושי שהתעורר, ותמיד עם חיוך בתוספת חוש הומור - לכולכם, המון המון תודה על הכול. אתם צוות נפלא ומסור ששולח אותנו הביתה עם זכרונות נעימים מתקופה פחות נעימה בחיינו.

מניצן וממשפחת שמיר

על תשומת הלב האישית והחמה

לד"ר גילת לבני! תתגמדנה המילים ותקצר היריעה להביע לך מילות הערכה על תשומת הלב האישית והחמה על ההתחשבות בכל פרט על המעקב והטיפול אשר כפי שידענו היה כפול לא חסכת במאמץ ועבודה הראויה למחמאה ואנו מרגישים היטב את התוצאה אם נביע לך תודה וברכה היא ודאי לא תקיף את מלוא ההערכה אבל כך אנו מרגישים בכנות תודה רבה והרבה בריאות!

חסאן אורין-הודייה ומשפחתה

שתמיד יהיה לכם כוח לתת

לכל צוות מחלקה כירורגית ילדים! תודה רבה על הטיפול המקסים והמסור, האוהב והאכפתי. שתמיד יהיה לכם הכוח לתת כל-כך הרבה. בהוקרה רבה,

משפחת ניסן

תחושה שהילדה בידיים טובות

בתנו תהילה בת השמונה סובלת מ-P.T.C. ומזה שנה מטופלת אצל ד"ר ניצה כהן במחלקת עיניים בשניידר וכן במחלקה הנוירולוגית. מצאנו לנכון להביע את הערכתנו המלאה לד"ר ניצה כהן על הטיפול המסור שהיא מקדישה בכל פעם, הן בשלב האבחון והן במהלך השנה במעקבים אחת לחודש. בכל ביקור במחלקה התקבלנו בסבר פנים יפות, בחיוך והעיקר בתחושת ביטחון שהילדה מרגישה בזמן הבדיקה. למרות העומס הכבד שניכר במחלקה, יש בהחלט תחושה של כבוד, נועם ובעיקר ביטחון שהילדה נמצאת בידיים מקצועיות ונאמנות. אשרינו שאנו בידיים כאלה, ומבורך בית החולים שניידר שרופאה כמו ניצה כהן נמנית בין בכירי רופאיו.

משפחת בן-גד

כבר כאשר פג/תינוק אינו מפיק תנועות אכילה, צוות המכון נכנס לתמונה. "הראייה שלנו היא מהכיוון התחושתי-מוטורי", אומרת יוליאנה, "הילד לא אוכל וצריך להבין למה. אנו נותנים לו לאכול, בוחנים מה הוא עושה עם האוכל, או כיצד האם מאכילה אותו. בודקים קואורדינציה יד-פה, תגובת הילד במגע עם האוכל, אמצעי ההאכלה וגם את המזון עצמו על טעמיו ומרקמיו. לפעמים, הדיסה פשוט לא יוצאת מהחור של הבקבוק; לעיתים מקור הבעיה הוא אופן ההאכלה ולכן קיימת חשיבות להדרכת ההורים".

פן חשוב הוא שיפור איכות החיים אחרי ניתוחים וטיפולים קשים. בילדים שנותרו עם פגיעות קוגניטיביות, הצוות מבצע עבודה שיקומית: השמה במסגרת חינוכית מתאימה, ובמקביל עבודה עם ההורים על התאמת הציפיות שלהם - פעילות שמעמדת אותם עם המציאות. "ההורים תמיד שותפים לטיפול; זהו חלק מתהליך הקבלה וההשלמה עם הפגיעה", אומרת בתיה, "הטיפול שלנו מסייע להורים להסתכל על הילד גם מהפן החיובי - מה הוא כן יכול לעשות, ולא רק מה הוא לא מסוגל".

התאמת אביזרי עזר לילדים המטופלים במכון מהווה תחום בפני עצמו. למשל, בקבוק מיוחד לתינוקות שנולדו עם חיך ושפה שסועים ואינם מסוגלים ליצור את הוואקום הנדרש בכדי לינוק מבקבוק רגיל. דוגמה אחרת היא עיבוי המאפשר אחיזה במזלג, והתאמת מאחזים שונים המשפרים את תפקודו של הילד המוגבל בחיי היום-יום. "לפעמים יש שיפור בתפקוד - ולעיתים יש צורך בפיצוי על תפקודים שאי אפשר לשפר", מסבירה בתיה.

"הייחוד במכון שלנו הוא בקיומו", היא ממשיכה, "אין בארץ עוד מוקד כזה של ריפוי בעיסוק בילדים, הכולל את כל תחומי ההתמחות האקדמיים: פיזיקלי, נוירוכירורגי, קוגניטיבי; ומטפל במחלות שונות ומגוונות המשפיעות על התפקוד, והכול תוך התייחסות לילד במכלול היבטים. אנו מגייסים את כל הידע שלנו בתחום ההתפתחותי כדי לטפל גם בתחומים אחרים".

השאיפה של בתיה הימלפרב היא לקדם את המכון מקצועית ולהוסיף תחומי טיפול חדשים כמו אורתופדיית כף-יד ואורתופדיה שיקומית. החזון שלה הוא לחזק את הריפוי בעיסוק לילדים כמקצוע טיפולי-ייעוצי נדרש, המוכר על ידי כל הגורמים הרפואיים ונותן מענה טיפולי בכל תחומי העבודה המקצועית. "המכון שלנו מטפל בבעיות מורכבות ומשתייך לבית חולים יחיד מסוגו ומצוין בכל קנה מידה, ככאלו, אנו עומדים בחזית המקצועית בתחום שלנו, ובהחלט מהווים את 'נושאי הדגל' של ריפוי בעיסוק לילדים".

עמותת "ילדים שלנו" למען ילדי המחלקה ההמטולוגית בשניידר

כחלק מהעשייה המתמשכת לשיפור רווחת ילדי מרכז שניידר, ובעקבות פניית המחלקה ההמטולוגית, יזמה עמותת "ילדים שלנו" מפגש שכולו כיף והנאה לילדים המטופלים ביחידה ולהוריהם. לשמחתנו, אחת מידידות העמותה נתנה את חסותה לאירוע ואירחה את הילדים בביתה בסביון. בנוסף לקבלת הפנים החמה, הילדים נהנו מפעילות עם בעלי חיים, סדנת תיפוף על דרבוקות, יצירה ועוד. גם ההורים לא קופחו: בעוד הילדים מכיפים נהנו האמהות מסדנת איפור וטיפוח של חברת איל מקיאג'. זהו המקום להודות למארכת המקסימה שלנו, למתנדבים ולידידי העמותה, וכמובן לצוות המדהים של היחידה ההמטולוגית, שליווה וסייע לאורך הדרך.

לקראת ראש השנה, אירחה עמותת "ילדים שלנו" את מיטב האמנים שהגיעו להעלות חיך על פני הילדים המאושפזים. ביוזמתו של צחי אליהו הגיעו לשניידר מנחי התוכנית "אקזיט", שחקנים מהסדרה "טלנובלה בע"מ", שחקני "פיק אפ", כוכבי "כוכב נולד" ועוד. הביקור גרם להתרגשות רבה בקרב הילדים. האמנים באו לא רק עם רצון טוב אלא עמוסים בהפתעות וחילוקי צנצנות דבש, יומנים, צעצועים... וכמובן, נשיקות וחיבוקים.

"שיר בשבילך": שיר במתנה לילד החולה

עמותת "ילדים שלנו", בשיתוף הזמרת והיוצרת דנה יולי, הקימו מיזם חדש בשם "שיר בשבילך" - הפקת דיסק עם שיר במתנה לילד המטופל במרכז שניידר. הפרויקט מבוסס על היכרות

עם הילד, כאשר אהבותיו, רצונותיו והחלומות שלו מתורגמים לשיר אישי מרגש. בחודש נובמבר הופקו במסגרת "שיר בשבילך" שלושה דיסקים כאלו, שהענקתם עוררה שמחה ואושר רב.

פרויקט הקבלנים: אפשר לבנות עליהם

במהלך חודש נובמבר יזם ארגון הקבלנים והבונים בפתח תקוה, בשיתוף הקרן לעידוד ופיתוח ענף הבנייה בישראל, פרויקט תרומה לקהילה למען ילדי שניידר ביחד עם

עמותת "ילדים שלנו". הביקור המרגש בבית החולים התקיים בנוכחות ראש עיריית פתח תקוה, יצחק אוחיין, יו"ר ארגון הקבלנים והבונים, שמעון חסון, וחברי הנהלה נוספים. הביקור החל בטקס מרגש במרכז הסטארלייט, שבמהלכו תרם הארגון מחשב חדש ומשחק קומפי למרכז הסטארלייט, והמשיך בחלוקת מתנות לילדים המאושפזים במחלקות. את הביקור ליוו ליצנים ששימחו את הילדים. כל הכבוד!

ינת המתנדב "ילדים שלנו"

יום אחד בשבוע, שכולו נתינה ואהבה

מאז היווסדו של מרכז שניידר, ולא משנה אם יום גשם זה או יום שרב, מתפנה אביטל קהלני מכל עיסוקיה ומקדישה יום אחד בשבוע למען ילדי שניידר. אביטל, אם לשחר בת 13.5, היא אחת המתנדבות הוותיקות והמוערכות בבית החולים. בחיך שובה לב ועם המון שמחת חיים, היא מזמינה את הילדים המאושפזים במחלקה לכיתת הלימוד. הילדים בכל הגילאים נהנים מכישוריה הרבים של אביטל: עם הילד הצעיר היא משרבטת על דף, עם הגדול מתמודדת במשחק ומשלבת גם את כישוריה הרבים במיומנויות המחשב. גם הצוות הרפואי נהנה לראות בבוקר את פניה המחייכות, ואינו מהסס לרגע לפנות אליה כאשר צריך עזרה

מגשימים חלומות עם "ילדים שלנו"

עידו, ילד מושתל כליה, חלם לחגוג את יום הולדתו השישי בתוכנית "בחדר של חני". עמותת "ילדים שלנו" ניגשה למלאכה והגשימה לו את החלום, כמו לעשרות ילדים לפניו (ולעוד רבים בעתיד). בחודש נובמבר הוזמן עידו להתארח בתוכנית וחגג יום הולדתו שלבטח יזכור עוד זמן רב. עוד חלום הוגשם במחלקה האונקולוגית כאשר שחקני "הפיגמות" הגיעו לבקר את ענבל ולהגשים את משאלתה. כמו בכל ביקור שלהם בשניידר (והיו כבר כמה כאלו), הדהדו קולות הצחוק מהחדר ונשמעו ברחבי המסדרון.

פנים חדשות בעמותת "נאמני מרכז שניידר"

הסגל הבכיר של ארגון הבריאות העולמי בזנבה. בשנים שלאחר מכן מונתה לדירקטור במטה האזורי של ארגון הבריאות העולמי במערב אסיה ואיי הפסיפיק. מאז פרישתה מארגון הבריאות העולמי בשנת 2002 כיהנה כיועצת ומרצה בתחום מדיניות שרתות בריאות והביטוח הסוציאלי בארצות מתפתחות. לד"ר רון פרסומים רבים בתחום בריאות הציבור וביטוח הבריאות.

סיכם את המינויים החדשים מנהל מרכז שניידר, פרופ' מרק מימוני: "קלוד ברייטמן היא בחירה מצוינת ליו"ר עמותת הנאמנים שלנו. היא בעלת נשמה גדולה, והתחברה לרוח מרכז שניידר בצורה יוצאת דופן. אני בטוח כי השילוב בינה ובין ד"ר אביבה רון, אשר היתה שותפה מלאה בהתהוותו ובהקמתו של מרכז שניידר, יניב תוצאות נפלאות לפעילות העמותה".

עמותת "נאמני מרכז שניידר" הינה אגודת יידיים, המלווה את פעילותו של מרכז שניידר לרפואת ילדים מאז הקמתו ב-1992 ומסייעת לו בפיתוחו ובקידומו בתחומים רבים: הקמת יחידות חדשות, רכישת ציוד, פרויקטים מיוחדים ומחקר. חברי העמותה מבצעים את פעילותם בהתנדבות, ורבים מהם מלווים את פעילות מרכז שניידר מאז הקמתו.

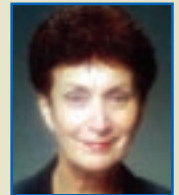
קלוד גרונדמן-ברייטמן נבחרה לכהן כיו"ר

עמותת נאמני מרכז שניידר - כך נקבע בישיבת האסיפה הכללית של העמותה, שהתקיימה לאחרונה. היו"רית החדשה של נאמני שניידר עוסקת זה למעלה משלושים שנה בתחום העיצוב והתכנון האדריכלי של פרויקטים מיוחדים, ביניהם האנדרטה לזכרו של יצחק רבין. בנוסף, היא מכהנת כיום כיו"ר מועצת המוזיאונים של משרד החינוך, התרבות והספורט. במסגרת עיסוקה הציבורי בתחום האמנות, מלווה קלוד מזה שלוש שנים את פעילותו של מרכז שניידר לרפואת ילדים בתחום הפרויקטים החינוכיים והאמנותיים, בכלל זה הקמת תערוכת עבודות של הילדים המאושפזים.

ד"ר אביבה רון מונתה לאחרונה לתפקיד

יו"ר הוועד המנהל של עמותת נאמני מרכז שניידר. ד"ר רון כיהנה במשך כ-20 שנה כמנהלת האגף לתכנון ומידע בשירותי בריאות כללית והיתה ממייסדי מרכז שניידר לרפואת ילדים. כמו כן, היא נמנתה על

ביום במחסן

המשך מעמ' 9

איך אתה יוצר? ספר על סגנון העבודה שלך.

"כמעט תמיד אני מתחיל מכתובה, המילים הן הבסיס ומקור ההשראה ללחן. לפעמים יש לי רעיון ללחן, אני מאלתה, מקליט ואחר כך כותב מילים. אני לא יושב שעות עד שיוצא משהו אלא חי על המוזה. כשיש השראה אני מסוגל לכתוב שלושה שירים ביום. לפעמים יש תקופות יובש ארוכות, אבל בסוף תמיד זה פורץ החוצה".

כיצד מקבלת המשפחה את הפן המוסיקלי שלך?

"אשתי, שבגללה התחלתי בזמנו לנגן גיטרה, מפרגנת, אבל לפעמים קשה לה עם ההתמסרות שלי למוסיקה ואני יכול להבין אותה. אני משקיע בעיסוק הזה את הנשמה ומוותר על הרבה דברים. הילדים שלי הם בני 13, 12 ו-3, כולם מוסיקליים, מנגנים, והגדולים גם מקליטים. אני מנסה להעניק להם את כל הכלים להצליח. לבר-מצווה של הגדול קניתי לו גיטרה מקצועית ב-7,000 שקל, וזה עוד יד שנייה".

מה החלום שלך במוסיקה?

"אני ריאלי, ויודע שקשה מאוד להתפרנס ממוסיקה. לכן, אין לי שום תוכניות לעזוב את המחסן לטובת האולפן... בגדול, הייתי מאוד שמח לעבוד עם להקות או זמרים מוכרים. החלום הקרוב הוא שהדיסק יצא לאור, יצליח, ושאחד השירים ייתפס ברדיו ויהפוך ללהיט. זה בהחלט יעשה אותי מאושר".

הוקרה על קליטת בנות השירות לאומי

זו כבר מסורת במרכז שניידר: עשרות בנות שירות לאומי ממלאות מגוון תפקידים בבית החולים במסגרת שירותן ומהוות מרכיב חשוב במצבת כוח האדם של המרכז. כיום משרתות במחלקות השונות של בית החולים כ-43 בנות, רובן הגדול בהצלחה ניכרת. האגודה להתנדבות בע"מ, האחראית על השירות הלאומי במרכז שניידר, העניקה לאחרונה מגן הוקרה לבית החולים כאות הערכה על שיתוף הפעולה עם האגודה בהפעלת בנות השירות הלאומי. המגן הוענק ללאה וייסמן, מנהלת משאבי אנוש, ולטובה גילת ודוידה שלטי האחראיות על שיבוץ בנות השירות הלאומי והפעלתן בשניידר בשנת תשס"ו.

עם ילד או ילדה. בימים שבהם המחלקה עמוסה, המורות בכיתה יודעות שעל אביטל ניתן לסמוך. הן יכולות להתפנות לעבודה בחדרים, ויודעות כי אביטל נמצאת ודואגת לארגון ולסידור הפעילות בכיתה ובכך שומרת על אווירה רגועה ונעימה. את אביטל תראו תמיד פעילה: מתקינה תוכנות במחשב, מסדרת את ארון הציוד בסדר מופתי המאפיין אותה, וכדי ליצור אווירה נעימה היא בשניות תשלוף רעיון חדש, והחדר יואר ביצירותיה המקסימות. אז רצינו לומר לך, אביטל: תודה על הנתינה, תודה על החום, תודה על ההתמדה, תודה על ההקשבה והכי חשוב - תודה על האהבה!

גולשים לשניידר

מרכז שניידר לרפואת ילדים חידש את אתר האינטרנט שלו בסתרונת: www.schneider.org.il. כאתר המחודש, הגנוי בצורה קלה ללחיצה באות, ניתן למצוא מידע מקיף על השרותים, מאלקטרוני ומנוון השירותים הניתנים בו. הוא מיועד להורים, ילדים האכסר מקצועי, כאתר ניתן למצוא רפר מידע רפואיים, שאלות ותשובות נפר צוות, סיור וירטואלי בבית החולים, הר שות ואירועים, מספר כלפון של שר וותים חינוכים וסופר הומנה למוקר ימון תורים.

עוד באחרון קושרו למחלת הילדים – מסיבת אנימציה המיועדת לילדים ומבצעה מידע ידעתי על שניידר וכל ריה וירטואלית של עבודת ילדים, לקי ראת התנים מסיק האתר שירות יחודי: אפשרות לשלוח נלווית שנה טובה לילי רים המאפשרים במרכז שניידר.

פרויקט לחיים

סקט מניהל תערוכת הצילומים "זוויות" של ילדי מרכז שניידר התקיים בשבוע שעבר. התערוכה כללה עבודות צילום של ילדים המאוספים במרכז, חיות ורא שבו של המדיקס הפנתי, הרכיבי במספר, של המרכז החינוכי במרכז שניידר סעקס הסנה באמנות הצילום.

אחד הסיאים של הערב היה כאשר עלתה לבמה טעה וחוגגה, בת עשר, המחליטה מספר, שסיפרה "בזרת" לעשות את העבודה שלי בניגוא ורוד, זה לא רק צבע אלא רוד חיים. ורוד זה צבע שפיראה סמלה, אבדו, בריאות ואופטי

"מה בפתח"

הסיים של כל אמא: שבוע לפני הלידה אובחן גידול נדיר במוח העובר

בגיל 10 ימים: ניתוח להסרת גידול במוח

למרות הגיל הצעיר עבר הניתוח בהצלחה • כסוף המסוק חננה המספחה את לידתו של ארן

אמה רבקה פרייליך נרבעה ל-10 ימים לפני הלידה כשהיא נבדקה במסגרת בדיקת הריון רגילה. בדיקת הדם הראתה עלייה חריגה של חלבון בדם הילד, מה שהפנה אותה למחלקת הריון ולידה בבית החולים. בדיקת אולטראסאונד הראתה גידול בגודל כדור טניס במוח העובר. הצוות הרפואי החליט לנסות ולמנוע את הלידה טבעית, אך כשהעובר לא התחיל להיולד, הוחלט על ניתוח להסרת הגידול. הניתוח נערך בהצלחה, והילד נולד בריא. כיום הוא בגיל 10 ימים, והגידול לא חזר. רבקה פרייליך היא אמה חד-הורית, וזו הלידה הראשונה שלה. היא נשואה לשחקן הכדורסל ארן פרייליך, והיא מתגוררת עם הילד בבית הוריה. היא נשואה לשחקן הכדורסל ארן פרייליך, והיא מתגוררת עם הילד בבית הוריה. היא נשואה לשחקן הכדורסל ארן פרייליך, והיא מתגוררת עם הילד בבית הוריה.

"דיעות אחרונות"

למנון הילדים

לא מכיר קול ללחץ אצל האנשים של מרכז שניידר לילדים? למנון הילדים הוא הפתרון המושלם. למנון הילדים הוא הפתרון המושלם. למנון הילדים הוא הפתרון המושלם. למנון הילדים הוא הפתרון המושלם.

"מעריב"

הדרמות האנושיות וההישגים הרפואיים שבמרכז שניידר זוכים לסיקור קבוע בתקשורת. לפניכם מקבץ מייצג ממה שנכתב על שניידר ופעילותו במהלך החודשים האחרונים

איברי הנער הפלשתיני יצילו שישה חולים

בזה אודר זה הושתלו אתמול איבריו של אחמר ח'טיב סנהרג בשוגג מירי חיילי צה"ל • תינוקת בת 7 חודשים, ילדה בת 12, ילדה בת 14 ואישה בת 56 - קיבלו בזכותו תרומת איברים

שניידר עולה בקמפיין למניעת השמנת ילדים

מרכז שניידר לרפואת ילדים, מקי בוגצת שירותי בריאות כללית, יעלה בתחילת חודש אוקטובר במסע הסברה למניעת השמנה בקרב ילדים ובני נוער. את מסע החסרה מבצע בהתנדבות מטרת הפרסום באופן בר ויבואי, שיעוד עם מרכז שניידר כ-5 שנים. עוד פעלו בהתנדבות חברת התקת "קדישון המקות", רבים ועמותות נאמני מרכז שניידר שנתנה חסותה לפעילות. מסע החסרה יעלה תחת הקונספט "יש ילדים שממתיישים אצילו מהחברים הכי טובים שלהם" ויכלול פרסום בטלוויזיה, בעיתונות ובדפוס.

"גלובס"

הלב שוחרר לשבוע

"הלב נח ועכשיו אני מרגישה טוב"

אמה רבקה פרייליך, כחנה רחמימוביץ וארן פרייליך, אמה חד-הורית, נשואה לשחקן הכדורסל ארן פרייליך, והיא מתגוררת עם הילד בבית הוריה. היא נשואה לשחקן הכדורסל ארן פרייליך, והיא מתגוררת עם הילד בבית הוריה.

"דיעות אחרונות"

הלב שוחרר לשבוע

"הלב נח ועכשיו אני מרגישה טוב"

אמה רבקה פרייליך, כחנה רחמימוביץ וארן פרייליך, אמה חד-הורית, נשואה לשחקן הכדורסל ארן פרייליך, והיא מתגוררת עם הילד בבית הוריה. היא נשואה לשחקן הכדורסל ארן פרייליך, והיא מתגוררת עם הילד בבית הוריה.

"מעריב"

מי אנחנו?

כולנו עובדים בשניידר – אבל לא בטוח שתזהו אותנו. התייאשתם? התשובות למטה במהופך

הויגס – וזיגל טקזג' י'ו • טוטיג ללט – סלמוס אוא י'ו • זאוהיטש גלאטש – טומו זיכאטג' י'ו • א גושמא – סגוא
 טזא י'ו • טטאולו טגוטש – זיכ לזיג י'וס • אואו – וזסטג זלז'ו • ס' – אואו – רלזגד ללמטס • ס' קז י'ז'ם – זלז לזוא ל'ז' • א גושמא – זיכז זלז ל'ז' • ס'
 טגאזולזוא-וזסטג, טטש – ז'זו לזטאו, ל'ז' • א גושמא – ס'זג סזג ל'ז' • טזלזטש – זלז טואו • ס' קז י'ז'ם – רלזל ז'זג ז' • ז גושמא – זכז זלז ל'ז' • ז